

Uchwała Nr. XVIII/87/2000.....
Rady Gminy w Wierzbnie
z dnia 24 maja 2000 r.....

w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego gminy Wierzbno.

Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz.U. Nr.13 ,poz.74 z 1996r. Nr.58,poz.261, Nr.106,poz.496,Nr.132 poz.622 z 1997 roku Dz.U. Nr.9, poz.43. Nr.106,poz.679, Nr.107 poz.686 , Nr.113,poz.734, Nr.123, poz.775 oraz z 1998 r.Nr. 155, poz.1014, Nr.162, poz.1126 oraz art.6 ust.6 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym /Dz.U z 1999r. Nr.15,poz.139/ Rady Gminy w Wierzbnie postanawia co następuje:

§ 1

Uchwalić studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzbno w brzmieniu określonym w załącznikach do uchwały:

- a/ rysunek studium "Kierunki zagospodarowania przestrzennego" w skali 1: 25 000 - załącznik nr. 1,
- b/ tekst studium - załącznik nr. 2

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Bellq.
Zbigniew Brodacki

**ZARZĄD GMINY
W WIERZBNIE**

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY W I E R Z B N O**

t. II TEKST STUDIUM

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XVIII/87/2000
Rady Gminy w Wierzbnie
z dnia 24 maja 2000 r.

**MAZOWIECKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
I ROZWOJU REGIONALNEGO ODDZIAŁ TERENOWY W SIEDLCACH
SIEDLCE 2000**

Spis treści	strona
I. CZĘŚĆ OGÓLNA INFORMACYJNA	1
1. Zespół autorski	1
2. Cel i zakres opracowania	1
3. Obszar opracowania	2
4. Zawartość opracowania	3
5. Ogólna charakterystyka gminy Wierzbno	3
II. CELE ROZWOJU I FUNKCJE GMINY	5
1. Cele rozwoju gminy	5
2. Główne funkcje gminy	6
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WIERZBNO	7
1. Kierunki rozwoju sieci osadniczej	8
2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna	8
3. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego	13
4. Kierunki rozwoju turystyki i wypoczynku	18
5. Kierunki rozwoju gospodarki leśnej i łowieckiej	20
6. Kierunki i zasady ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych	24
7. Kierunki rozwoju rolnictwa	34
8. Kierunki rozwoju komunikacji	36
9. Kierunki rozwoju infrastruktury sanitarnej	40
10. Kierunki rozwoju elektroenergetyki	43
11. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	46

I. CZĘŚĆ OGÓLNA INFORMACYJNA

1. Zespół autorski

Generalny projektant	- mgr inż. Wiesława Klimek upr. urb. nr 397/88
Środowisko przyrodnicze	- mgr Małgorzata Rogowiec upr. urb. nr 394/88 mgr Andrzej Dombrowski
Środowisko kulturowe	- mgr inż. Wiesława Klimek
Demografia, jakość życia	- dr Anna Adamczyk-Habib
Mieszkalnictwo	- mgr inż. Krystyna Mazur
Rolnictwo	- mgr inż. Teresa Oklińska
Leśnictwo i turystyka	- mgr inż. Barbara Dymna
Komunikacja	- inż. Pelagia Pawlik
Inżynieria sanitarna	- mgr inż. Urszula Gadomska
Elektroenergetyka,	- mgr inż. Zbigniew Cieszkowski
Opracowanie graficzne	- tech. bud. Janina Chwedoruk tech. bud. Krystyna Paprocka tech. bud. Grażyna Zaciura

2. Cel i zakres opracowania

Realizując ustawę z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz. 139 z późn. zmian.) samorząd gminy został zobowiązany do sporządzenia opracowania planistycznego pt. "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego".

Zgodnie z cyt. wyżej ustawą Studium nie jest przepisem gminnym, więc nie jest prawną podstawą decyzji administracyjnych w przedmiocie gospodarki przestrzennej. Ustalenia Studium w zakresie zagospodarowania przestrzennego obowiązują Zarząd Gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, które stanowią prawną podstawę decyzji administracyjnych.

W studium określa się uwarunkowania i cele rozwoju oraz kierunki polityki przestrzennej uwzględniając zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Wyłącznie miejscowe plany są przepisami gminnymi czyli prawem lokalnym ustanowionym przez gminę w zakresie kształtowania ładu przestrzennego.

Oczywistą i niezbędną podbudową do projektów miejscowych planów są ustalenia w Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego i strategii rozwoju gminy.

Zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym w niniejszym Studium ... uwzględniono uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, a w szczególności :

- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych (zgłoszone wnioski przez organy rządowe)
- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów,
- występowania obszarów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- prawa własności gruntów, mającego zasadniczy wpływ na realizację proponowanych kierunków polityki przestrzennej,
- jakości życia mieszkańców (określonej na podstawie jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego, atrakcyjności krajobrazu, funkcjonalności układu przestrzennego, warunków mieszkaniowych, możliwości zatrudnienia, bezpieczeństwa życia)

Przeprowadzone analizy zostały zawarte w cz. I opracowania tj. diagnozie stanu istniejącego gminy. W dalszym etapie prac były podstawą określenia celów rozwoju, ustalenia ich rangi, a następnie opracowania zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Cele i kierunki działania, jak wyżej stwierdzono są podstawą sporządzenia miejscowych planów. Mogą także być pomocne do opracowania programów rozwoju gospodarczego, budżetu gminy, itp.

3. Obszar opracowania

Zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszaru całej gminy Wierzbno w granicach administracyjnych, obejmujących 31 wsi. Powierzchnia gminy wynosi 10,309 ha.

4. Zawartość opracowania

Opracowanie składa się z:

części opisowej- "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Diagnoza stanu istniejącego"

t. II tekst stanowiący załącznik nr 2 do uchwały Nr XVIII/87/2000

Rady Gminy w Wierzbnie z dnia 24 maja 2000r

części graficznej

- plansze podstawowe:

* "Uwarunkowania rozwoju" w skali 1:25.000

* "Kierunki zagospodarowania przestrzennego" w skali 1:25.000

* "Infrastruktura techniczna" w skali 1:25.000

5. Ogólna charakterystyka gminy Wierzbno

5.1. Położenie gminy w układzie administracyjnym

Do dnia 1.01.1999r. gmina Wierzbno położona była w północno-zachodniej części województwa siedleckiego w rejonie węgrowskim. Po wprowadzeniu w życie nowego podziału administracyjnego kraju z dniem 1.01.1999r. omawiana gmina została włączona do powiatu węgrowskiego województwa mazowieckiego. Od północy gmina graniczy z gminami: Korytnica i Liw. Od zachodu sąsiaduje z gminą Dobre, od południa z gminą Kałuszyn, a od wschodu z gminą Grębków.

5.2. Potencjał gminy Wierzbno

Gmina zajmuje powierzchnię 10309 ha, w tym użytki rolne wynoszą 7683 ha, co stanowi 74,5 % pow. ogólnej gminy. Użytki zielone o pow. 985 ha zajmują jedynie 12,8% użytków rolnych. Wskaźnik lesistości wynosi 19,1 %.

Gminę zamieszkuje 3578 osób. Jest słabo zaludnionym terenem województwa mazowieckiego o czym świadczy wskaźnik 36 osób/1 km². Gmina Wierzbno liczy 31 sołectw i 37 miejscowości. Warunki naturalne do rozwoju produkcji rolnej są stosunkowo korzystne na tle regionu siedleckiego, a poziom rozwoju rolnictwa określa się jako niski.

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące gminę Wierzbno zobrazowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	Gmina Wierzbno	Tereny wiejskie b.woj. siedleckiego
Ludność na 1 km ²	36	54
Przyrost naturalny	-8,1	1,23
Abonenci telefoniczni na 1000 ludności	30,1	48,9
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w m ³ /mieszkańca	1,7	7,8
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² /osobę	21,1	19,9
Liczba osób na izbę	1,0	1,07
Liczba mieszkań oddanych do użytku średniorocznie w l.1992-1997 na 1000 ludności	1,1	2,2
Wartość rolniczej przestrzeni w skali IUNG	65,5	59,7
Lasy i grunty lesne w % pow. ogólnej gminy	19,1	22,6
Udział subwencji w dochodach budżetowych gminy	39,9	44,8
Udział inwestycji w wydatkach budżetowych gminy	10,7	25,7
Dochód budżetowy gminy na 1 mieszkańca	818	808

Źródło: Rocznik statystyczny woj. siedleckiego 1998r. Urząd Statystyczny Siedlce

Gmina Wierzbno jest słabo powiązana komunikacyjnie z uwagi na brak linii kolejowych i dróg o wyższej kategorii, z wyjątkiem przebiegającej przez północno-wschodnią część gminy (wsie Strupiechów i Karczewiec) jednej drogi wojewódzkiej.

Z Węgrowem jako miastem powiatowym odległym o 18 km gmina Wierzbno ma względnie dogodne połączenie komunikacyjne. Centralna część gminy jest stosunkowo korzystnie skomunikowana z Kałuszynem a następnie Mińskiem Mazowieckim.

Odległość od Warszawy wynosi 65-70 km. Bliskość stolicy oddziałuje w coraz większym stopniu na obszar gminy w zakresie zatrudnienia i rozwoju rekreacji na terenach o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych.

Przez teren gminy przebiega tranzytowo jednotorowa linia najwyższego napięcia 400 kV relacji Miłosna k/Warszawy-Nur-Białystok.

Pod względem walorów przyrodniczych i krajobrazowych część obszaru gminy Wierzbno została zaliczona do Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu proponowanego do przekształcenia w Park Krajobrazowy Doliny Liwca. Ponadto wyróżniono tu obszary rangi rezerwatu przyrody ("Osownica" i "Las Jaworski") i użytku ekologicznego ("Bagienko" i "Skarżyn").

Powiązania zewnętrzne gminy - to głównie silne ciążenie do Węgrowa - ośrodka powiatowego. Miasto to jak na miejscowe warunki jest nieźle wyposażone w infrastrukturę społeczno-gospodarczą (starostwo, banki, szkoły średnie, sądy, zakłady produkcyjne).

W pobliżu gminy brakuje atrakcyjnych miejsc pracy stąd brak potrzeby umocnienia powiązań.

II. CELE ROZWOJU I FUNKCJE GMINY

1. Cele rozwoju gminy

Do określenia polityki przestrzennej gminy w niniejszym opracowaniu dokonano szczegółowych analiz uwarunkowań gminy w powiązaniu z ekonomicznymi i społecznymi przesłankami rozwoju tego obszaru.

Określenie potrzeb i środków realizacji celów winno być sprecyzowane w ramach opracowania "programu gospodarczego - strategia rozwoju".

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzbno wyróżniono podstawowe 3 grupy celów:

1) cele przyrodnicze i kulturowe

- ochrona zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego objętych ochroną prawną
- wdrożenie i objęcie prawną ochroną terenów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego
- prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami takimi jak: lasy, gleby, wody,
- rozwijanie funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska przyrodniczego
- wykluczenie z zabudowy terenów oznaczonych na rysunku studium symbolem R1,
- przestrzeganie ustaleń konserwatorskich określonych w Studium w rozdziale 4. dot. "Kierunków i zasad ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych".

2) cele ekonomiczne

- przyśpieszenie rozwoju gminy poprzez rozwój infrastruktury i tworzenie warunków do rozwoju funkcji gospodarczych
- wspieranie działalności gospodarczej, a w szczególności słabo rozwiniętej nierolniczej

Osiągnięcie tego celu jako zasadniczego warunku rozwoju gminy możliwe będzie po realizacji zadań określonych w odrębnym opracowaniu, tj. strategii rozwoju gminy.

3) cele społeczne

- wyposażenie obszaru gminy w urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej i społecznej
- wdrożenie systemu opieki społecznej dla bezrobotnych i ubogich.

2. Główne funkcje gminy

W toku prac nad "Studium ..." przeprowadzone analizy różnorodnych materiałów planistycznych, studialnych, opracowań branżowych pozwalają na stwierdzenie, że na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci główną funkcją gminy była produkcja żywności.

Uzupełniającą - obsługa ludności i rolnictwa, towarzyszącą - mieszkalnictwo, turystyka i wypoczynek. Sytuacja w tym zakresie jest nadal aktualna.

Rozwój głównej funkcji tj. rolnictwa wpłynie w zasadniczy sposób na rozwój gospodarczy gminy. Wymagać będzie dużego inwestowania w rolnictwo oraz jego restrukturyzację na co w głównej mierze wpływa polityka rolna Państwa. W Studium zabezpiecza się warunki do racjonalnego rozwoju tej funkcji poprzez działania zmierzające do ulepszenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ustalenia szczegółowe w tym zakresie zawarto w rozdziale 7 "Kierunki rozwoju rolnictwa".

Drugą w hierarchii ważności funkcją gminy pozostanie obsługa ludności i produkcji rolnej. Zakładanie konieczności dalszego jej rozwoju umożliwi uzyskanie poprawy warunków życia miejscowej ludności i zapewni prawidłowe funkcjonowanie całego obszaru. Następną pod względem ważności funkcją w rozwoju gminy uznano turystykę i wypoczynek. Jest ona obecnie rozwinięta w postaci budownictwa letniskowego w kilkunastu wsiach na obszarach szczególnie atrakcyjnych krajobrazowo. Dalszy rozwój umożliwiają walory środowiska przyrodniczego (lasy, rzeki) i krajobrazowego, łatwość pozyskiwania gruntu (niska bonitacja gleb). Do rozwoju tej funkcji preferuje się środkową i zachodnią część obszaru gminy obejmującą dolinę rzeki Ossownicy i Strugi oraz większe kompleksy leśne.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WIERZBNO

Kierunki rozwoju gminy Wierzbno ustalone zostały na podstawie wyników szczegółowej i wszechstronnej analizy uwarunkowań, a w szczególności :

- 1) uwarunkowań wynikających ze stanu i walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazowego,
- 2) uwarunkowań wynikających z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- 3) uwarunkowań wynikających z aktualnego zagospodarowania terenu, jakości życia mieszkańców,
- 4) uwarunkowań wynikających z marginesowych zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Przeanalizowane uwarunkowania pozwalają na stwierdzenie, że gmina Wierzbno zachowa podstawową funkcję rozwoju produkcji żywności z dążeniem do jej intensyfikacji. Rozwój rolnictwa powinien być nastawiony na produkcję zdrowej żywności. W rozwoju znacznych obszarów gminy (wsie: Ossówno, Brzeźnik, Natolin, Wólka, Wąsosze, Cierpięta, Jaworek, Las Jaworski, Adamów, Wyględówek, Janówek, Rąbież, Świdno, Strupiechów, Filipy, Majdan, Kazimierzów, Orzechów) dużą rolę odegra wielokierunkowy rozwój turystyki i wypoczynku.

Sterowanie procesami rozwoju gminy odbywać się będzie zgodnie z przedstawionymi w "Studium..." kierunkami zagospodarowania przestrzennego. Określone na rysunku studium w skali 1:25000 granice postulowanych kierunków rozwoju są orientacyjne.

Podstawową zasadą obszarów wskazanych do urbanizacji jest koncentracja zabudowy jako elementarny warunek ekonomicznego uzbrojenia i wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną. Na postulowany rozwój funkcjonalno-przestrzenny składa się zasada urbanizacji wybranych obszarów gminy (wyznaczone obszary predysponowane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, koncentracji usług i urządzeń obsługi rolnictwa).

Na obszarach o najlepszych warunkach do produkcji rolniczej w studium wskazuje się utrzymanie i intensyfikację funkcji rolniczej.

Przy maksymalizacji ekonomicznego wykorzystania obszaru gminy i realizacji zagospodarowania gmina winna stosować zasady , a w szczególności:

- ochronę gruntów, w tym szczególnie użytków rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych na potrzeby rolnictwa. Wynika z tego konieczność właściwego gospodarowania terenami przeznaczonymi na cele nierolnicze.

3) STREFY ROZWOJU OSADNICTWA obejmują :

obszary zabudowane i proponowane do zabudowy.

Wyznaczone obszary osadnicze oznaczone zostały na planszy podstawowej studium następującymi symbolami:

R-O - obszary zabudowane i wskazane do przeznaczenia pod:

- * zabudowę mieszkaniową,
- * zabudowę związaną z produkcją i obsługą gospodarki rolnej oraz leśnej
- * zabudowę usługową nieuciążliwą lub o uciążliwości zamykającej się w granicach własnej działki

1R-O - obszary zabudowane i wskazane do przeznaczenia pod:

- * zabudowę mieszkaniową,
- * zabudowę związaną z produkcją i obsługą gospodarki rolnej oraz leśnej
- * zabudowę usługową nieuciążliwą lub o uciążliwości zamykającej się w granicach własnej działki
- * zabudowę rekreacyjno-wypoczynkową

U - obszary koncentracji usług publicznych

ZR - obszary zabudowy letniskowej

P-S - obszary zabudowy przemysłowo-składowej

Określone na rysunku granice strefy rozwoju osadnictwa są orientacyjne.

Szczegółowe uściślenie - rozgraniczenie terenów osadniczych i wyłączonych z zabudowy winno nastąpić na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W pracach planistycznych należy uwzględnić i zachować ciągi ekologiczne wzdłuż cieków, a w szczególności w obszarach rozdzielających zabudowę oraz przecinania tych ciągów przez drogi.

Za zgodne z określonymi w studium kierunkami rozwoju osadnictwa należy uznać dopuszczenie zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i usługowej poza orientacyjnymi granicami wyznaczonymi na rysunku pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w przepisach szczególnych, a ponadto możliwości uzbrojenia terenu w podstawowe elementy infrastruktury technicznej (drogi, wodociąg, energia elektryczna).

Strefy rozwoju osadnictwa wyznaczono we wszystkich wsiach gminy zgodnie z istniejącym układem zabudowy ,głównie wzdłuż dróg tworząc skupiska zabudowy. Obszary te powinny być wyposażone w infrastrukturę techniczną, a w szczególności:

- komunikacji,
- zaopatrzenia w wodę , oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- energetyki,
- telekomunikacji,
- gospodarki odpadami.

Dla strefy rozwoju osadnictwa w pierwszej kolejności we wsi Wierzbno ustala się obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w pozostałych wsiach w miarę potrzeb. Dla poszczególnych obszarów tej strefy mogą być sporządzone odrębne plany miejscowe.

W nich powinno nastąpić ustalenie :

- terenów przeznaczonych pod podstawowe i dopuszczone rodzaje zagospodarowania,
- granic pomiędzy terenami przeznaczonymi do zabudowy , a terenami rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- zasad regulacji architektonicznych form zabudowy i zagospodarowania działek budowlanych, przy zachowaniu regionalnej skali, charakteru zabudowy i struktury zespołów tej zabudowy,
- zasad kształtowania zieleni w obrębie strefy osadniczej,
- zasad wyposażenia obszarów strefy osadniczej w urządzenia komunikacji i infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania-wykorzystania obszarów w obrębie strefy rozwoju osadnictwa:

1) obszary R-O o wiodącej funkcji mieszkaniowej:

- a/ zachowanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy i modernizacji,
- b/ lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej określonej w przepisach szczególnych jako nieuciążliwe dla środowiska lub mogących pogorszyć stan środowiska, a ponadto usług uciążliwych pod warunkiem zamknięcia uciążliwości w granicach własnej działki.

2) obszary 1R-O o wiodącej funkcji mieszkaniowej:

- a/ zachowanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy i modernizacji,
- b/ lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej określonej w przepisach szczególnych jako nieuciążliwe dla środowiska lub mogących pogorszyć stan

środowiska, a ponadto usług uciążliwych pod warunkiem zamknięcia uciążliwości w granicach własnej działki

c/ dla zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej zalecana wielkość działki 1500-2000² z obowiązkiem wprowadzenia zieleni na minimum 30% powierzchni. Zabudowę tą w dużym stopniu proponuje się we wsiach: Ossówno, Brzeźnik, Natolin, Wólka, Wąsosze, Cierpięta, Jaworek, Las Jaworski, Adamów, Wyględówek, Janówek, Rąbież, Świdno, Strupiechów, Filipy, Majdan, Kazimierzów, Orzechów.

3) Obszary zabudowy usługowej (usług publicznych)

W studium przyjęto założenie, że koncentracja usług publicznych wystąpi we wsi Wierzbno. Wydzielone w studium obszary oznaczone na rysunku studium symbolem "U" dotyczą adaptacji stanu istniejącego. Zabudowa ta winna być w miarę potrzeb przekształcana, uzupełniana i modernizowana.

Wobec braku terenów stanowiących własność komunalną lub państwową w studium nie wyznacza się nowych terenów pod zabudowę usługową.

Nowe inwestycje publiczne z zakresu oświaty, zdrowia, kultury w miarę potrzeb mogą być realizowane po dokonaniu wyboru lokalizacji w strefie osadnictwa.

Gmina prawnie zobowiązana jest do stałego finansowania w rozwój usług niekomercyjnych do których zaliczono: oświatę, zdrowie, opiekę społeczną i kulturę. Z analizy wyposażenia w obiekty infrastruktury społecznej wynika konieczność:

a) poprawy wyposażenia w urządzenia obsługi ludności we wsi Wierzbno.

W zakresie oświaty - przyjęty obecnie system funkcjonowania szkół podstawowych uznaje się za właściwy:

Z uwagi na występujący w niektórych wsiach niż demograficzny samorząd gminny zmuszony będzie w miarę potrzeb dokonywać aktualizacji wdrożonych obwodów publicznych szkół podstawowych.

Zakładany rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i turystyki wymaga wzmocnienia wyposażenia w obiekty obsługi ludności w zakresie:

- * kultury: punkty biblioteczne, kluby,
- * sportu i wypoczynku: szlaki turystyczne piesze, rowerowe, motorowe, boisko sportowe,
- * rzemiosła usługowego,
- * łączności: utworzenia urzędu pocztowo-telekomunikacyjnego

b) wzmocnienia i poprawy wyposażenia wsi Wierzbno w urządzenia sportu i rekreacji z zasięgiem obsługi ludności całej gminy.

4) Obszary zabudowy przemysłowo-składowej

Wyznaczone na rysunku Studium... obszary oznaczone symbolem P-S przeznacza się do rozwoju działalności gospodarczej.

Obecnie zapotrzebowanie ogranicza się głównie do wsi Wierzbno.

Ustala się następujące zasady zagospodarowania obszarów P-S:

- a) zachowanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy i modernizacji pod warunkiem nie naruszenia wymogów określonych w przepisach szczególnych.

Lokalizację nowych zakładów produkcyjnych i rzemiosła dopuszcza się w terenach strefy rolnej oznaczonej na rysunku symbolem R3 pod warunkiem nie naruszania interesów osób trzecich i spełnienia stosownych przepisów. Są to tereny o dogodnej komunikacji drogowej, gruntach słabych, nieprzydatnych do celów rolniczych. Stanowią one ofertę dla potencjalnego kontrahenta, który swoją działalnością uczestniczy w rozwoju gminy, tworzeniu miejsc pracy, a w konsekwencji zahamowaniu odpływu ludności. W celu realizacji inwestycji stosownie do potrzeb ustala się dla tych terenów obowiązek zmiany obowiązującego planu lub opracowanie nowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5) Obszary zabudowy letniskowej

Obejmują obszary istniejącej i projektowanej zabudowy letniskowej z obowiązkiem zalesienia min. 70 % powierzchni w celu umocnienia i poprawy ekologicznych wartości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazu naturalnego.

Zabudowę tą proponuje się we wsiach: Cierpięta, Brzeźnik, Ossówno, Natolin, Józefy, Skarżyn, Sulki, Majdan, Wąsosze, Adamów, Jaworek, Orzechów, Filipy, Strupiechów, Wólka.

Wprowadza się wymóg opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który m.in. określi:

- przestrzeganie zasad architektury krajobrazu z dostosowaniem skali zabudowy,
- właściwe kształtowanie ładu przestrzennego,
- podział na działki o powierzchni min. 0,25 ha,
- zalesienie min. 70% powierzchni trwałymi gatunkami drzew i krzewów odpowiednich do siedliska

3. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

3.1. Ochrona przyrody

Realizacja polityki ekorozwoju (rozwoju zrównoważonego) wymaga:

- * Ochrony obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych, wyrażającej się zabezpieczeniem przed degradacją środowisk położonych w granicach Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Na obszarze tym obowiązują zasady gospodarowania zgodnie z Rozporządzeniem Nr 31/98 Wojewody Siedleckiego z dnia 10 czerwca 1998r. (Dziennik Urzędowy Województwa Siedleckiego nr 17, poz. 101 z 29 czerwca 1998r.) zawierającym poniższe zakazy, zamieszczone w § 2: "... zakazuje się:
  - 1) płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor i lęgówisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj,
  - 2) niszczenia lub uszkodzania drzew i innych roślin,
  - 3) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza,
  - 4) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków,
  - 5) wydobywania skał, minerałów i torfu poza miejscami wyznaczonymi w planach zagospodarowania przestrzennego,
  - 6) niszczenia gleby,
  - 7) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, których forma architektoniczna nie nawiązuje do tradycji regionalnej powodując dysharmonię z cechami estetycznymi danego obszaru".

- * ochrony istniejących sześciu pomników przyrody polegającej na zakazie wszelkiej działalności inwestycyjnej w promieniu 15 m oraz w każdej innej odległości, w przypadku zaistnienia możliwości niekorzystnego wpływu na warunki wegetacji drzew objętych prawną ochroną,

- * wprowadzenie zmian w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych polegających na:
- przekształceniu Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w Park Krajobrazowy Doliny Liwca,
  - powołanie 2 rezerwatów przyrody: "Osownica" i "Las Jaworski",
  - powołanie 2 użytków ekologicznych: "Bagienko" i "Skarżyn",
  - powołanie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Janówek".

Na terenach objętych postulowanym Parkiem Krajobrazowym Doliny Liwca - z chwilą jego utworzenia - będą obowiązywały zasady gospodarowania ustalone dla w/w parku. Do tego okresu obowiązują zasady opisane wcześniej dla Siedlecko- Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na terenie postulowanych użytków ekologicznych wprowadza się:

- nakaz utrzymania dotychczasowego sposobu zagospodarowania,
- zakaz wysypywania i wylewania odpadów,
- zakaz zmiany stosunków wodnych,
- zakaz wypalania szuwarów,
- utrzymanie wykaszania traw.

Na terenie projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Janówek" wprowadza się:

- nakaz utrzymania dotychczasowego sposobu gospodarowania tj. gospodarki łąkowo-pastwiskowej, ze szczególnym uwzględnieniem dotychczasowego wykaszania łąk,
- zakaz wysypywania i wylewania odpadów,
- zakaz dalszego pogłębiania rowów melioracyjnych,
- zakaz usuwania istniejących zadrzewień.

Użytki ekologiczne oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy może utworzyć Wojewoda lub Rada Gminy. Powołanie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego przez Radę Gminy wymaga sporządzenia dla tego obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku powołania tej formy ochrony przez Wojewodę - plan miejscowy nie jest obligatoryjny.

Do czasu utworzenia rezerwatów przyrody "Las Jaworski" i "Osownica" należy ograniczyć pozyskiwanie starych okazów drzew, a nad rzeką Osownicą - wszelkich nadrzecznych zadrzewień włącznie z olchą i wierzbą. Rezerwat przyrody może utworzyć Wojewoda.

3.2. Kształtowanie krajobrazów

W celu podniesienia poziomu lokalnej różnorodności biologicznej oraz wzmocnienia naturalnych funkcji poszczególnych typów krajobrazów przyrodniczych zaleca się następujące działania kształtujące strukturę przestrzenną środowisk gminy Wierzbno:

- stworzenie (poprzez zalesienia i dolesienia) leśnych korytarzy ekologicznych pomiędzy izolowanymi kompleksami leśnymi, szczególnie w północnej części gminy (okolice Czerwonki) oraz w części środkowej (pomiędzy Wierzbnem a Helenowem) - patrz plansza "Kierunki..",
- odtworzenie na śródpolnych miedzach pasów zadrzewień i przywrócenie pojedynczych drzew - szczególnie na polach w północnej części gminy.

3.3. Ochrona dolin rzecznych

Doliny rzek i bezimiennych cieków, charakteryzują się niekorzystnymi dla osadnictwa warunkami fizjograficznymi, stanowią obszary cenne przyrodniczo. W celu ich ochrony postuluje się:

- pozostawienie dolin jako terenów otwartych tj. wyłączenie ich z zabudowy i nie tworzenie przegród utrudniających grawitacyjny spływ powietrza,
- zapewnienie przepustów pod drogami i utrzymanie ich drożności - w celu umożliwienia przepływu okresowych wód powierzchniowych oraz swobodnej migracji flory i fauny,
- pozostawienie dolin w dotychczasowym użytkowaniu co wiąże się z nieprzekształcaniem trwałych użytków zielonych w grunty orne,
- pozostawienie istniejących zadrzewień lęgowych,

3.4. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem odbywać się będzie poprzez:

- wyposażenie obszarów zwartej zabudowy w systemy wodno-kanalizacyjne z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni,
- wyposażenie rozproszonej zabudowy (nie objętej siecią kanalizacyjną) w szczelne zbiorniki osadowe, z których ścieki wywożone będą do oczyszczalni,
- nie odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu,
- ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania chemicznych środków ochrony roślin na terenach dolin,
- pozostawienie zadrzewień i zarośli nad rzekami, stanowiących efektywne filtry biogeochemiczne, skutecznie wstrzymujące spływ nawozów sztucznych, detergentów i środków ochrony roślin,
- składowanie odpadów stałych wyłącznie na urządzonych terenach gromadzenia odpadów,
- zachowanie wzmożonego nadzoru sanitarnego wokół ujęć wód głębinowych.

3.5. Ochrona gleb polegać będzie na:

- maksymalnym ograniczaniu przeznaczania na cele nierolnicze gleb organicznych oraz mineralnych klas I-IV

3.6. Ochrona lasów polegać będzie na bezwzględnym zakazie:

- uszczuplania powierzchni lasów (z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie),
- niszczenia lasów,
- działań osłabiających biologiczną odporność drzewostanów.

3.7. Ochrona złóż kopalin

Gospodarowanie zasobami surowców naturalnych odbywać się będzie na następujących zasadach:

- udokumentowane złoża kopalin będą chronione przed zainwestowaniem,

- poszukiwanie złóż kopalin odbywać się będzie wyłącznie na podstawie koncepcji wydanych zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
- wydobywanie kopalin ze złóż odbywać się będzie wyłącznie na podstawie koncepcji wydanych zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z zatwierdzonym planem zagospodarowania złoża, w sposób gospodarczo uzasadniony i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopalin,
- tereny wyrobiskowe po zakończeniu eksploatacji złóż będą rekultywowane.

W/w ustalenia dotyczące ochrony złóż kopalin oraz zasad ich eksploatacji obowiązują również w stosunku do nowoodkrywanych złóż (tj. odkrytych po uchwaleniu niniejszego studium).

3.8. Kierunki rozwoju małej retencji

W celu zwiększenia zdolności retencyjnej obszaru gminy przewiduje się:

- budowę zbiornika wodnego na rzece Osownica we wsi Ossówno,
- budowę zastawki na rzece Osownica we wsi Ossówno i wykorzystanie wód Osownicy przez małą elektrownię wodną,
- obudowę urządzeń piętrzących na rzece Struga.

4. Kierunki rozwoju turystyki i wypoczynku

W celu rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej w gminie Wierzbno proponuje się podjęcie szeregu działań mających na celu uatrakcyjnienie turystyczne gminy. Do działań tych należy m.in.:

- rozwój budownictwa letniskowego we wsiach: Brzeźnik, Wólka, Osówno, Cierpięta, Adamów, Józefy, Jaworek, Skarżyn, Sulki, Natolin, Filipy, Strupiechów, Orzechów
- wdrażanie nowej formy rekreacji - agroturystyki, która może być odpowiednikiem "wczasów pod gruszą"; dla tej formy wypoczynku preferowane są wsie: Janówek, Las Jaworski, Nadzieja, Rąbież, Świdno, Wąsosze i Wyględówek, Filipy, Strupiechów, Orzechów
- utworzenie bazy noclegowej poprzez organizowanie kwater prywatnych, w których mogliby się zatrzymać turyści na krótki pobyt lub wykorzystanie w tym celu szkół jako tanich schronisk młodzieżowych
- rozwój bazy gastronomicznej w postaci barów i punktów tzw. małej gastronomii

W celu uatrakcyjnienia turystycznego gminy powinny iść ponadto działania takiego typu jak:

- wyznaczenie i oznaczenie przez uprawnionego znakarza proponowanego szlaku i stała konserwacja oznaczenia szlaku turystycznego - pieszego i rowerowego
- budowa deszczochronów i miejsc do zatrzymywania się i rozpalania ognisk przy szlaku turystycznym
- budowa mostków, kładek, odwodnień aby wyznaczony szlak pieszy i rowerowy był dostępny w każdej porze roku
- ustawienie tablic informacyjnych o atrakcjach gminy w miejscach zatrzymywania się turystów (np. przystanek PKS w Wierzbnie)
- ustawienie tablic informacyjnych o sposobach zachowania się w lesie (zakazy i nakazy) w miejscu koncentracji turystów.

Za takimi działaniami mającymi na celu uatrakcyjnienie gminy musi postępować działanie władz samorządowych w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez budowę oczyszczalni ścieków, wysypiska śmieci oraz budowę sieci kontenerów do wywozu śmieci, co poprawiłoby wygląd lasów obecnie zaśmieconych.

Atrakcyjność turystyczną podniesie również kompleksowa telefonizacja, gazyfikacja, i wodociągowanie wsi.

Poza działaniami typowo gospodarczymi podejmowanymi w celu rozwinięcia funkcji turystyczno-rekreacyjnej gminy należy podejmować również działania mające na celu rozpropagowanie na szerszą skalę walorów gminy, co przyciągnęłoby turystów i zachęciłoby do zwiedzania lub dłuższego pobytu na terenie gminy, a to przysporzyłoby dodatkowych dochodów miejscowej ludności.

5. Kierunki rozwoju gospodarki leśnej i łowieckiej

5.1. Gospodarka leśna

Gospodarka leśna powinna być prowadzona zgodnie z określonymi w polityce leśnej państwa celami jakimi są:

- utrzymanie trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji,
- powiększenie zasobów leśnych i wzmagania ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowania całości przyrody,
- powszechnej ochrony lasów.

Realizacja powyższych celów wymaga prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z ustaleniami planów urządzenia lasów dla lasów państwowych i uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niepaństwowych oraz stosowania wszystkich zabiegów przewidzianych instrukcjami i zasadami funkcjonującymi w gospodarowaniu na terenach leśnych.

W skali gminy realizacja celu jakim jest utrzymanie trwałości lasów powinna się odbywać między innymi poprzez:

- zachowanie i ochronę istniejących elementów różnorodności przyrodniczej w lasach,
- przebudowę jednogatunkowych drzewostanów sosnowych na gruntach porolnych poprzez zabiegi biomelioracyjne,
- wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanów na siedliskach żyznych przez gatunki rodzime,
- dostosowanie składu gatunkowego nowozakładanych upraw do siedlisk leśnych i warunków glebowych na gruntach porolnych,
- likwidację ugorów leśnych (halizn i płazowin),
- ochronę i wykorzystanie miejscowych drzewostanów nasiennych rodzimych gatunków lasotwórczych,
- produkcji drewna i produktów ubocznych na zasadzie racjonalnej, zrównoważonej gospodarki wielofunkcyjnej.

Jednym z podstawowych czynników decydujących o trwałości lasów jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych w lasach. Zatem ważne jest:

- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtworzenie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych,
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków, tj. bagna, torfowiska, leśne łąki wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej i dalsze traktowanie ich jako użytki ekologiczne.
- zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako ostoje rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i mikroklimatu.

Powiększenie zasobów leśnych powinno następować poprzez:

- zalesianie zwiększającej się podaży gruntów porolnych oraz gleb nieprzydatnych do produkcji rolniczej - zalesienie gruntów wskazanych w "Studium zagospodarowania przestrzennego gm. Wierzbno - Uwarunkowania w skali 1:25000 i Kierunki - w skali 1:25000" .

Uszczegółowienie terenów pod zalesienia znajdzie się w oddzielnym opracowaniu pt. "Program zwiększenia lesistości gminy".

- przebudowę i uproduktywnienie już istniejących lasów.

Realizacja trzeciego celu - powszechnej ochrony lasów powinna się odbywać głównie poprzez zakaz przeznaczania lasów na cele nieleśne (z wyjątkiem przypadków przewidzianych ustawowo), niszczenia lasów i działań osłabiających biologiczną odporność drzewostanów.

Ochrona lasów powinna być prowadzona także poprzez:

- profilaktykę ochronną mającą na celu ochronę zasobów leśnych przed szkodnikami owadzimi i grzybowymi,
- przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu i doskonaleniu metod walki z pożarami lasów.

W okresie wiosennym należy szeroko propagować szkodliwość wypalania traw będących główną przyczyną pożarów w lasach.

Realizacja wyżej wymienionych celów wymagać będzie doskonalenia gospodarki leśnej w oparciu o podstawy ekologiczne. Podstawy ekologiczne mają m.in. następujące działania gospodarcze, które powinny być wykonywane w lasach:

- ograniczenie powierzchni zrębów zupełnych i unikanie prostych linii zrębowych,
- pozostawienie na powierzchniach zrębowych drzew starych i dziuplastych będących siedliskiem ptaków i owadów.

Działania te reguluje Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 maja 1999r. w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Bardzo ważnym problemem w gospodarce leśnej na terenie gminy jest ochrona zaniedbanych lub wręcz zdewastowanych drzewostanów w lasach niepaństwowych. Szczególnego podkreślenia wymaga konieczność propagowania i jednoczesnego egzekwowania przestrzegania wskazań gospodarczych zawartych w uproszczonych planach urządzenia lasów. W przypadku ich dezaktualizacji szybkie ponowne wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu. Dla poprawy stanu lasów niepaństwowych ważne byłoby także wypracowanie takich elementów prawnych i ekonomicznych, które wymuszałyby prawidłową gospodarkę w lasach, stymulowanie zrzeszenia się właścicieli lasów we wspólnoty leśne w celu prawidłowego prowadzenia gospodarki leśnej oraz zintensyfikowanie działań instruktażowo- szkoleniowych dla właścicieli lasów przez służbę leśną.

Należy również spowodować ograniczenie wywozu śmieci do lasu poprzez zorganizowanie systemu usuwania odpadów stałych i likwidację już istniejących dzikich wysypisk śmieci.

5.2. Gospodarka zadrzewieniowa

Zadrzewienia spełniają wielorakie funkcje w środowisku przyrodniczym. Są to przede wszystkim funkcje ochronne w stosunku do wielu elementów środowiska, polepszające warunki produkcji rolnej i uzupełniające w zakresie produkcji surowca drzewnego. Dlatego też w gminie Wierzbno zachodzi konieczność ochrony i pielęgnowania zadrzewień istniejących i potrzeba wprowadzania nowych zadrzewień. Do podstawowych lokalizacji zadrzewień należą szlaki komunikacyjne i drogi śródpolne oraz wiejskie tereny budowlane.

5.3. Gospodarka łowiecka

Prowadzenie gospodarki łowieckiej jest regulowane przez szczegółowe przepisy. W zakresie obowiązków dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich leży m.in. dbałość o poprawę warunków bytowania zwierzyny łownej, które można polepszyć poprzez przeprowadzenie zimowego dokarmiania, tworzenie nowych poletek łowieckich i racjonalne zagospodarowanie już istniejących oraz zwiększanie w drzewostanach ilości preferowanych przez zwierzynę gatunków domieszkowych drzew i krzewów stanowiących ich bazę żerową.

W gestii gminy powinny leżeć działania niezależne lub w porozumieniu z kołami łowieckimi poprawiające stan ilościowy i zdrowotny zwierzyny łownej.

Jakość łowisk i stan zdrowotny zwierzyny można podnieść poprzez:

- pozostawienie miedz dzielących poszczególne rodzaje upraw ,
- pozostawienie zadrzewień śródpolnych,
- ograniczenie stosowania środków ochrony roślin i nawozów mineralnych wpływających na wzrost śmiertelności młodych kuropatw i spadek odporności zajęcy,
- zmianę sposobu wykaszania upraw zielonych tzn. koszenia od środka na zewnątrz aby umożliwić zwierzynie ucieczkę (zwłaszcza młodych kuropatw, bażantów i zajęcy).

6. Kierunki i zasady ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych

6.1. Zasady ochrony dóbr kultury

Ochronę dóbr kultury określono na podstawie opracowania studialnego sporządzonego w 1999r. przez mgr Cezarego Ostasa.

Przeprowadzono w nim analizy obejmujące historyczne rozplanowanie przestrzenne, historyczną strukturą funkcjonalną, ocenę wartości obiektów kubaturowych oraz wartości ekspozycyjno-krajobrazowych.

Na obszarze gminy Wierzbno wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

1) STREFA "A" - pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej obejmuje:

- teren zespołu kościoła parafialnego w Wierzbnie,
- teren zespołu kościoła parafialnego w Czerwonce,
- zespół dworsko-parkowy w Janówku.

Strefą "A" objęto obszar, na którym elementy historycznego układu przestrzennego miejscowości lub jego części, tzn. rozplanowanie, zabudowa oraz związany z nim integralnie teren i krajobraz zachowały się w tak wysokim stopniu, że znajdujący się na nim zespół, wyróżnia się w całości układu przestrzennego współczesnej miejscowości swoimi cechami przestrzennymi, a w szczególności tym, że dominują w nim elementy historycznej kompozycji przestrzennej, obrazujące czytelnie historyczne pochodzenie zespołu oraz reprezentacyjne lub typowe dla pewnego okresu w rozwoju architektury i urbanistyki pod względem rozplanowania, zabudowy oraz układu terenu i krajobrazu.

Wytyczne konserwatorskie dla strefy "A" zostały określone w formie zakazów, wymagań i postulatów:

- zakazuje się wznoszenia jakichkolwiek obiektów kubaturowych w tej strefie,
- wymaga się zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymanie istniejącej sieci dróg, alei, szpalerów roślinności wysokiej, osi widokowych i kompozycyjnych, układu stawów i cieków wodnych,

- wymaga się zachowania istniejących podziałów parcelacyjnych,
- zakazuje się wytyczania nowych ciągów komunikacyjnych,
- wszelkie działania inwestycyjne i projektowe w tej strefie muszą być konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie koncepcji i zatwierdzone na etapie realizacji.

2) STREFA "B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje:

- fragment rozplanowania miejscowości wraz z cmentarzem parafialnym w Wierzbnie,
- zespół dworsko-parkowy w Wierzbnie,
- teren wokół krzyża i tablicy upamiętniającej miejsce zgrupowania żołnierzy AK, przed wyruszeniem do akcji "Burza",
- fragment rozplanowania miejscowości Czerwonka - Wieś i -Folwark,
- cmentarz parafialny w Czerwonce,
- plac wokół kapliczki Matki Boskiej w Czerwonce,
- aleję dojazdową do zespołu dworskiego w Janówku,
- fragment rozplanowania miejscowości Krypy łącznie z terenem wokół młyna wodnego,
- teren wokół pomnika żołnierzy radzieckich w Krypach,
- teren cmentarza osadników niemieckich w Nadziei,
- teren wokół założenia dworu obronnego w Ossównie.

Strefą "B" obejmuje się niezbędną podbudowę przestrzenną dla zabytkowego obiektu dominującego a także tereny historycznego układu przestrzennego gdzie zostały zatarte elementy dawnego założenia, rozebrane lub przebudowane historyczne budowle kubaturowe, zlikwidowane cieki wodne czy zespoły starodrzewia.

Strefa ta służy głównie ochronie wartości przestrzennych i krajobrazowych. Nie stawia się wobec niej wymagań tak jak dla strefy "A" nie mniej jednak powinna podlegać postulowanym rygorom:

- wymaga się zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej sieci dróg, alei, szpalerów. osi widokowych i kompozycyjnych,

- dopuszcza się realizację nowej zabudowy w zależności od jej funkcji, z wymogiem dostosowania jej do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i bryły zabudowy, przy jednoczesnym założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- wymaga się zachowania istniejących podziałów parcelacyjnych,
- zakazuje się wytyczania nowych ciągów komunikacyjnych,
- wszelkie działania inwestycyjne i prace projektowe w tej strefie muszą być konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie koncepcji i zatwierdzane na etapie realizacji.

3) STREFA "K" - ochrony krajobrazu, obejmuje:

- teren przy kościele i cmentarzu parafialnym od strony północnej i południowo-wschodniej w Wierzbnie,
- teren przy cmentarzu parafialnym w Czerwoncu,
- teren przy zespole dworsko-parkowym w Janówku,
- teren przy założeniu dworu obronnego w Ossównie.

Strefą "K" objęto tereny krajobrazu integralnie związane z zespołem zabytkowym, znajdujące się w jego otoczeniu. Granice strefy "K" obejmują obszary jednorodne pod względem rodzaju pokrycia terenu lub rodzaju związków widokowych w zespole zabytkowym.

Strefa "K" została wprowadzona jako uzupełnienie stref ochrony konserwatorskiej "A" i "B" w charakterze otuliny.

W strefie tej postuluje się:

- zachowanie istniejącego drzewostanu,
- utrzymanie istniejącego użytkowania,
- nie wprowadzanie zwartych nasadzeń wysoką roślinnością,
- nie lokalizowanie obiektów kubaturowych,

- wszelkie działania inwestycyjne i prace projektowe w tej strefie muszą być konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie koncepcji i zatwierdzane na etapie realizacji.

Ze względu na istniejące uwarunkowania, dla obszarów ujętych strefami ochrony konserwatorskiej, proponuje się sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z Art. 6, ust. 5, pkt 7, Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r., o zagospodarowaniu przestrzennym.

Katalog obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiektów zainteresowania konserwatorskiego oraz postulowanych do wpisu do rejestru zabytków

CIERPIĘTA

DOM Nr 10, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 25, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 26, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 28, drewn., pocz. XX w.

CZERWONKA /WIEŚ/

ZESPÓŁ KOŚCIÓŁA PAR. P.W. ŚW. STANISŁAWA BPA,

a. kościół, mur., 1899-1902, zniszczony i odbud. 1916 r., **postulowany do wpisu**

do rej. zabytków,

b. kaplica, mur., **postulowana do wpisu do rej. zabytków,**

c. plebania, mur., pocz. XX w.

d. dom parafialny, drewn., l. 20-XX w.

DOM NR 34, drewn., pocz. XX w.

CZERWONKA - KOLONIA /FOLWARK/

DOM Nr 19, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 25, mur., l. 20 - XX w.

DOM Nr 30, drewn., l. 20 - XX w.

DOM Nr 36, drewn., 1910 r.

DOM Nr 43, drewn., k. XIX w.

DOM Nr 44, drewn., l. 30 - XX w.

DOM Nr 46, drewn., l. 30 - XX w.

KUŹNIA z dawnego zespołu dworskiego, mur./kam., 2 poł. XIX w.

HELENÓW

DOM NR 9, drewn., l. 30-XX w.

JANÓWEK

ZESPÓŁ DWORSKI: **Nr rej. zabytków 390 z dn. 25.03.1987 r.**

a. dwór, mur., ok. poł. XIX w.,

b. park dworski, ok. poł. XIX w.

DOM Nr 11, drewn., l. 20 - XX w.

DOM Nr 16, drewn., l. 20 - XX w.

DOM Nr 18, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 25, drewn., pocz. XX w.

JAWOREK

DOM Nr 10a, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 19, drewn., k. XIX w.

DOM Nr 23, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 25, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 26, drewn., pocz. XX w.

KARCZEWIEC

DOM Nr 21, drewn., l.20-XX w.

DOM Nr 25, drewn., l.30-XX w.

KRYPY

KAPLICZKA przy domu Nr 37, mur., pocz.XX w.

DOM Nr 3, drewn., ok. 1900 r.

DOM Nr 4, mur., pocz. XX w.

DOM Nr 16, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 34, drewn., l. 30 - XX w.

DOM Nr 37, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 42, drewn., 1900 r.

DOM Nr 44, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 46, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 50, drewn., pocz. XX w.

MŁYN WODNY /ruina/, drewn., pocz. XX w. **Nr rejestru zabytków 15/64**
z dn. 24.01.1957 r.

KOSZEWNICA

DOM Nr 8, drewn., l.30-XX w.

DOM Nr 31, drewn., l.30-XX w.

NADZIEJA

DOM Nr 7, drewn., pocz. XX w.

OSSÓWNO

RUINY DWORU WAROWNEGO z XVI w. **Nr rejestru zabytków 142/627**
z dn. 04.04.1962 r.

RĄBIEŻ

DOM Nr 5, drewn., l.20-XX w.

SOBOŃ

DOM Nr 23, drewn., k. XIX w.

DOM Nr 38, drewn., k. XIX w.

STRUPIECHÓW

KAPLICZKA, mur., 2 poł. XIX w.

DOM Nr 14, drewn., l. 30 - XX w.

DOM Nr 18, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 26, l. 20 - XX w.

SULKI

DOM Nr 9, drewn., l. 20 - XX w.

DOM Nr 16, drewn., l. 30 - XX w.

WAŚOSZE

DOM Nr 13, drewn., 1934 r.

DOM Nr 14, drewn., l. 30-XX w.

DOM Nr 15, drewn., l. 30-XX w.

WIERZBNO

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚŚ. PIOTRA I PAWŁA:

a. kościół, mur., 1686, zniszczony i odbud. 1855 r. **Nr rejestru zabytków 358 z dn.**

31.12.1983 r.

b. dzwonnica, mur., ok. poł. XIX w.

ZESPÓŁ DWORSKI:

a. stajnia, mur., 2 poł. XIX w.

b. pozostałości parku dworskiego, 2 poł. XIX w.

DOM Nr 4, l. 20 - XX w.

DOM Nr 25, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 54, drewn., pocz. XX w.

DOM Nr 84, drewn., pocz. XX w.

WÓLKA

DOM Nr 15, drewn., l.20-XX w.

DOM Nr 16, drewn., l.20-XX w.

4) Strefa "W" - ochrony reliktyw archeologicznych, obejmuje:

1. Kurhan z okresu wczesnego średniowiecza w Karczewcu. 24.

5) Strefa "OW" - obserwacji archeologicznych obejmuje:

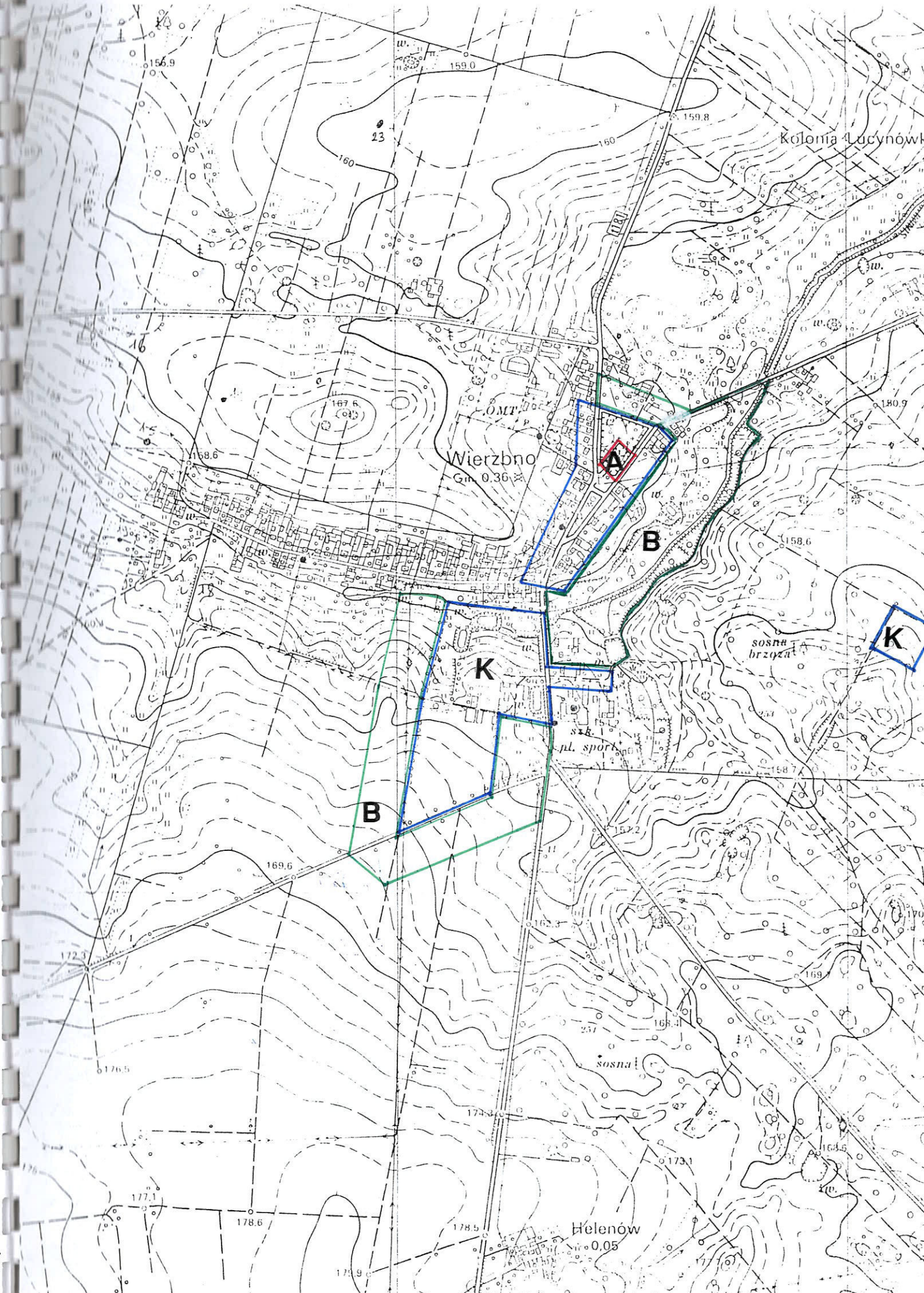
1. Ślad osadn. w Brzeźniku. 25.
2. Ślad osadn. z epoki brązu w Czerwonce. 13.
3. Ślad osadn. z wczesnego średniowiecza, epoki kamienia i okresu nowożytnego w Czerwonce. 3,4,5,10.
4. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Czerwonce. 14.
5. Ślad osadn. z późnego średniowiecza w Czerwonce. 11.
6. Ślad osadn. z okresu wpływów rzymskich w Czerwonce. 12.
7. Ślad osadn. z epoki kamienia i wczesn. średniowiecza w Czerwonce. 6.
8. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Józefach. 8.
9. Ślad osadn. z okresu nowożytnego we wsi Skarżyn. 9.
10. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Orzechowie. 21.
11. Ślad osadn. z okresu neolitu/wczesnej epoki brązu w Filipach. 22.
12. Osada z XIII-XIV w. w Strupiechowie. 19.
13. Osada z XI-XII w., ślad osadn z okresów wpływów rzymskich w Wąsoszach. 15,16,17.
14. Cmentarzysko ze starszego okresu przedrzymskiego; ślad osadn. XII- XII w. w Strupiechowie. 18,20.

15. Cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej; osada z epoki brązu w Karczewcu. 23.
16. Osada z okresu późnego średniowiecza w Brzeźniku. 30.
17. Ślad osadn. z epoki kamienia-epoki żelaza-osada wczesnośredniowieczna w Brzeźniku. 31.
18. Osada z okresu średniowiecznego-nowożytnego w Brzeźniku. 27,28.
19. Ślad osadn. z epoki brązu w Ossównie. 33.
20. Ślad osadn. i osada z okresu wczesnego i późnego średniowiecza oraz nowożytnego w Ossównie. 34,39.
21. Obozowisko z okresu późnego neolitu-epoki brązu w Ossównie. 40.
22. Ślad osadn. z epoki brązu; okresu przedrzymskiego i rzymskiego; ślad osadn starożytny oraz nowożytny w Ossównie i Nadziei. 32,35.
23. Ślad osadn. z wczesnej epoki żelaza w Nadziei. 38, 31d.
24. Osada późnośredniowieczna i nowożytna, ślad osadniczy z okresu mezolitu, starożytności w Wyględówku. 31a, 31b, 31c.
25. Osada z okresu neolitu w Sulkach. 68.
26. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Adamowie. 69.
27. Ślad osadnictwa starożytnego w Sulkach. 65.
28. Osada z epoki brązu; ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego w Koszewnicy. 64.
29. Ślad osadnictwa starożytnego w Koszewnicy. 67.
30. Ślad osadn. z okresu wpływów rzymskich w Koszewnicy. 66.
31. Ślad osadn. z okresu nowożytnego w Koszewnicy. 7.
32. Osada i ślady osadn. z okresu średniowiecznego w Koszewnicy. 45,46,47.
33. Ślad osadn. z epoki brązu i okresu starożytnego w Adamowie. 70.
34. Ślad osadn. w Świdnie. 62.
35. Ślad osadn. z okresu wczesnośredniowiecznego w Świdnie. 61.
36. Osada z epoki neolitu, epoki brązu i okresu średniow. w Wólce. 56,57.
37. Ślad osadn. z epoki brązu w Wólce. 60.
38. Ślad osadn. z okresu wczesnośredniowiecznego w Piaskach. 63.
39. Ślad osadn. z okresu wczesnośredniowiecznego w Wierzbnie. 48.

40. Ślad osadn. z okresu późnośredniowiecznego w Wierzbnie. 53,54,55.
41. Ślad osadn. z okresu starożytnego i średniowieczn. w Wierzbnie. 58,59.
42. Ślad osadn. z okresu późnośredniowiecznego w Wierzbnie. 52.
43. Ślad osadn. z okresu wpływów rzymskich i okresu wczesnego średniowiecza w Wierzbnie. 49.
44. Osada z późnej epoki brązu w Soboniu. 44.
45. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Soboniu. 43.
46. Ślad osadn. z okresu późnego średniowiecza w Wierzbnie. 42.
47. Ślad osadn. z okresu późnego średniowiecza w Wierzbnie. 50.
48. Ślad osadn. z okresu rzymskiego w Jaworku. 72.
49. Osada z okresu późnego średniowiecza i nowożytnego w Jaworku. 71.
50. Cmentarzysko z okresu nowożytnego w Jaworku. 73.
51. Punkt osadn. z okresu średniowiecznego i nowożytnego w Jaworku. 74.
52. Dwór z okresu nowożytnego w Majdanie. 80.
53. Ślad osadn. z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza w Cierpiętach. 76.
54. Punkt osadn. z okresu średniowiecznego w Cierpiętach. 75.
55. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Cierpiętach. 77.
56. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Cierpiętach. 78.
57. Ślad osadn. z okresu starożytnego w Cierpiętach. 79.

6) Strefa "OWD" - domniemanych stanowisk archeologicznych,
obejmuje:

1. Teren przy Strudze na wsch. skraju miejscowości Wyczółki.
2. Teren przy Strudze na pd.-zach. skraju miejscowości Wyczółki.
3. Teren położony na pd. od miejscowości Wyczółki.
4. Teren położony na pd.-wsch. od Karczewca.
5. Teren położony przy drodze Grębków - Liw, na pd. od Karczewca.
6. Teren położony na pd.-wsch. od Karczewca.
7. Teren położony przy drodze Grębków - Liw, na pd. od Karczewca.

Kolonia Lucynówk

Wierzbno
Gn 0.36

A

B

K

K

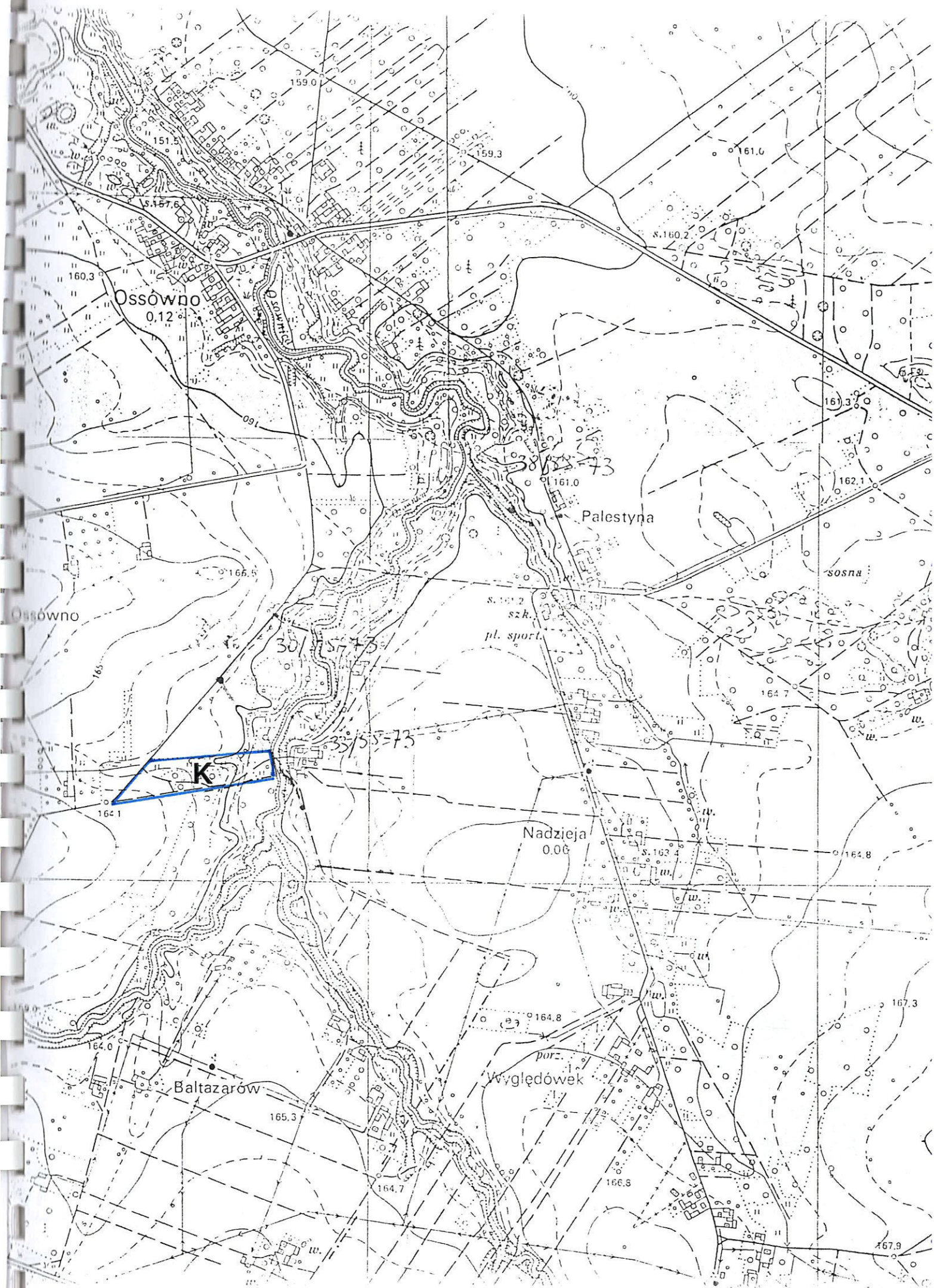
B

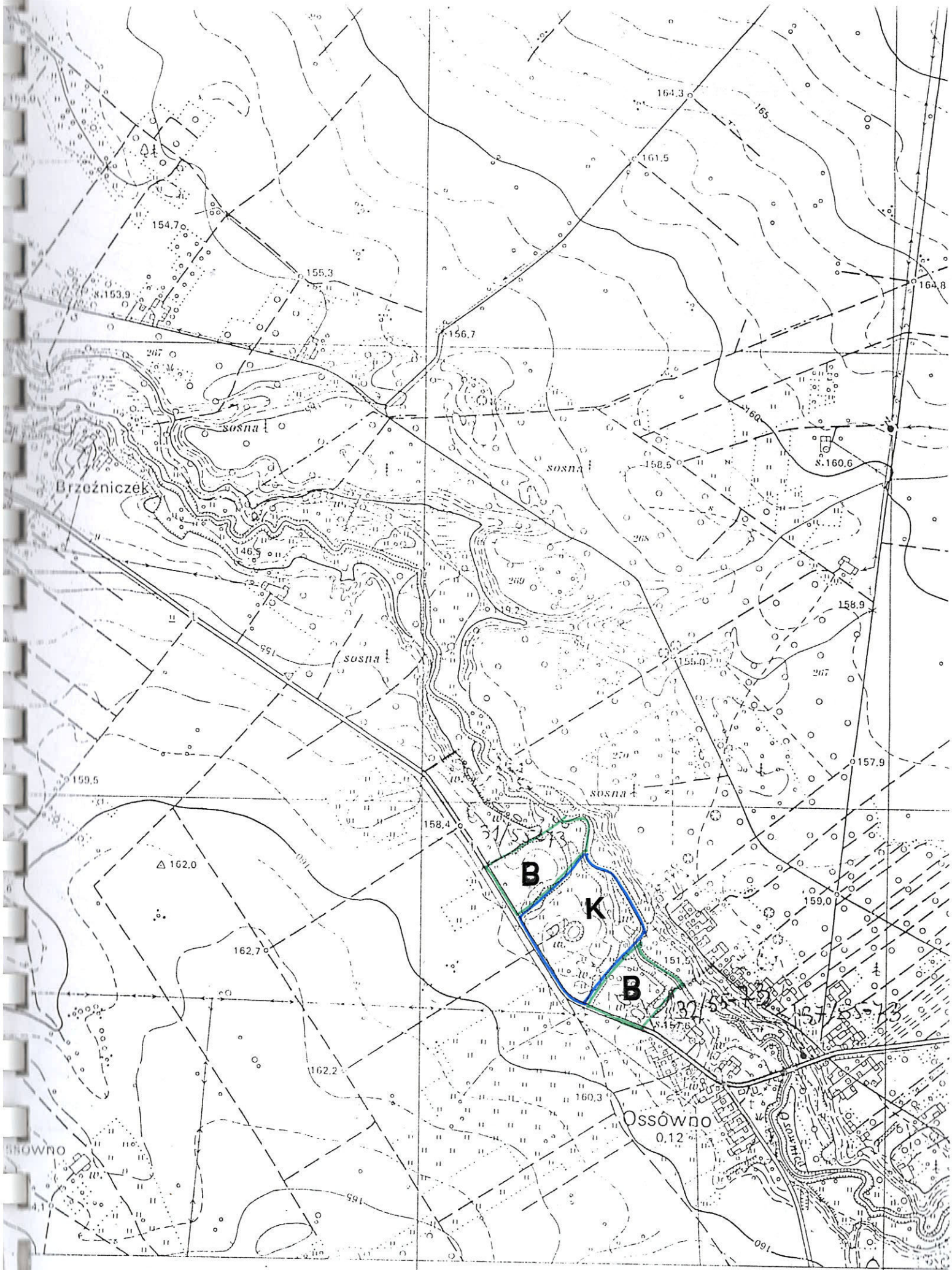
pl. sport.

sosna
brzoza

sosna

Helenów
Gn 0.05

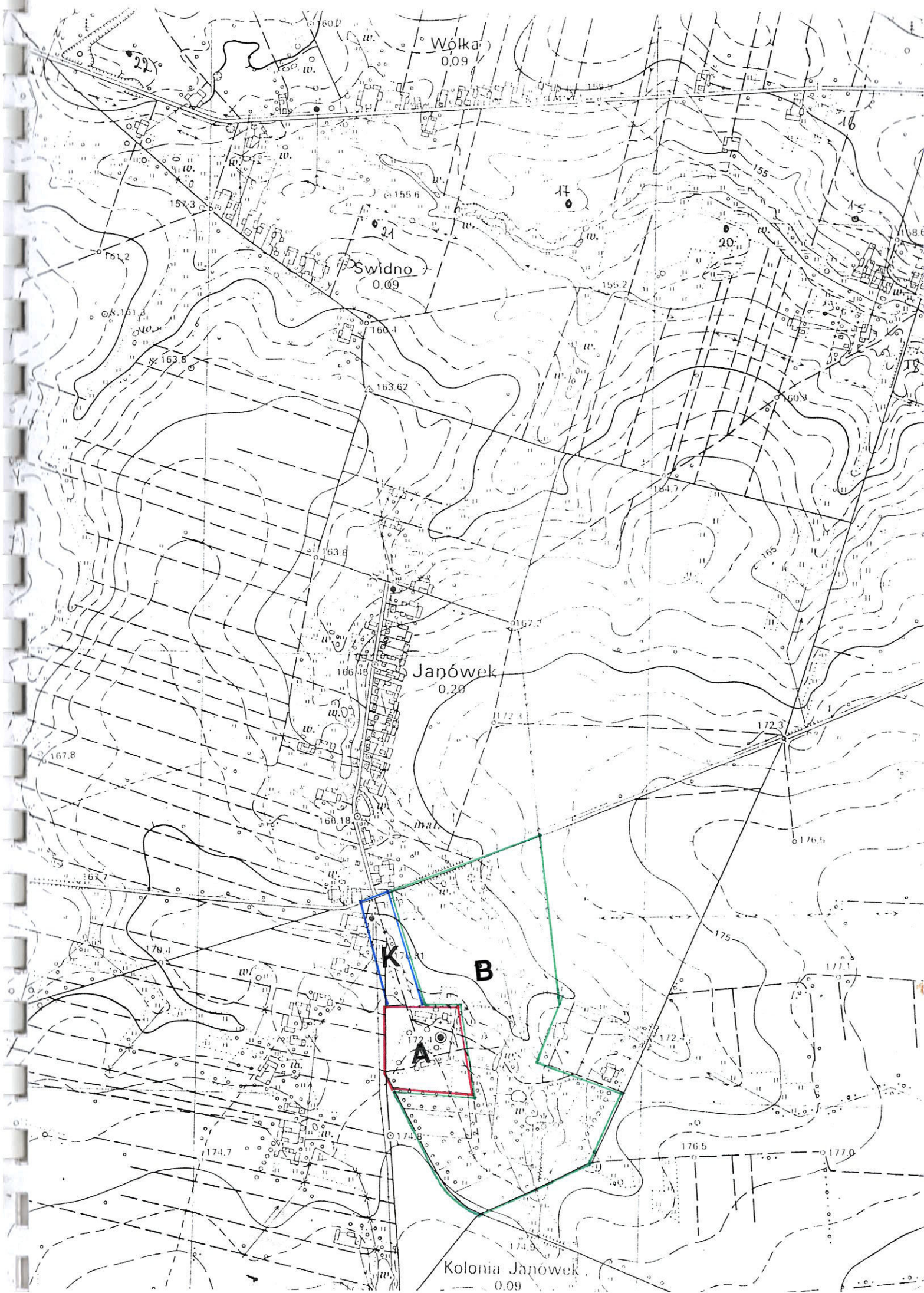
Brzoźniczék

Ossówno
0.12

B

K

B

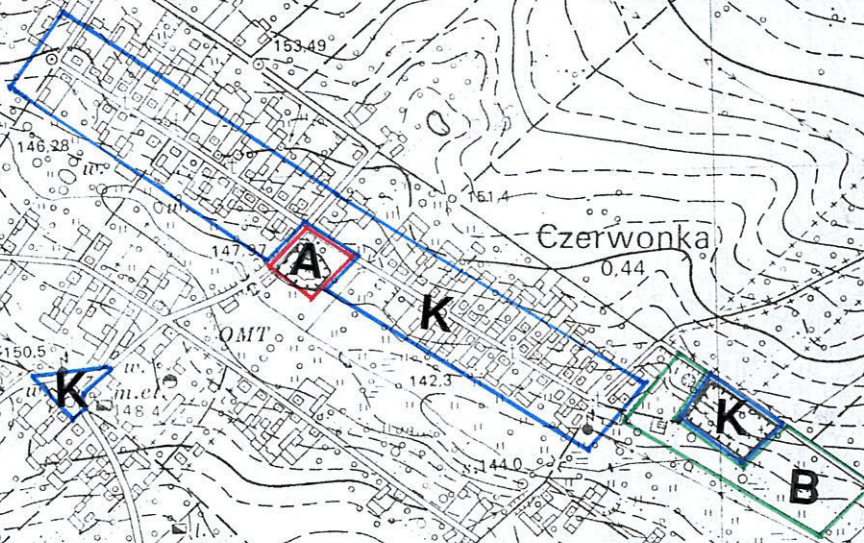

WIERZBNO

[18]

Czerwinka Folwark

Czerwinka 0,44

OMT

K

K

K

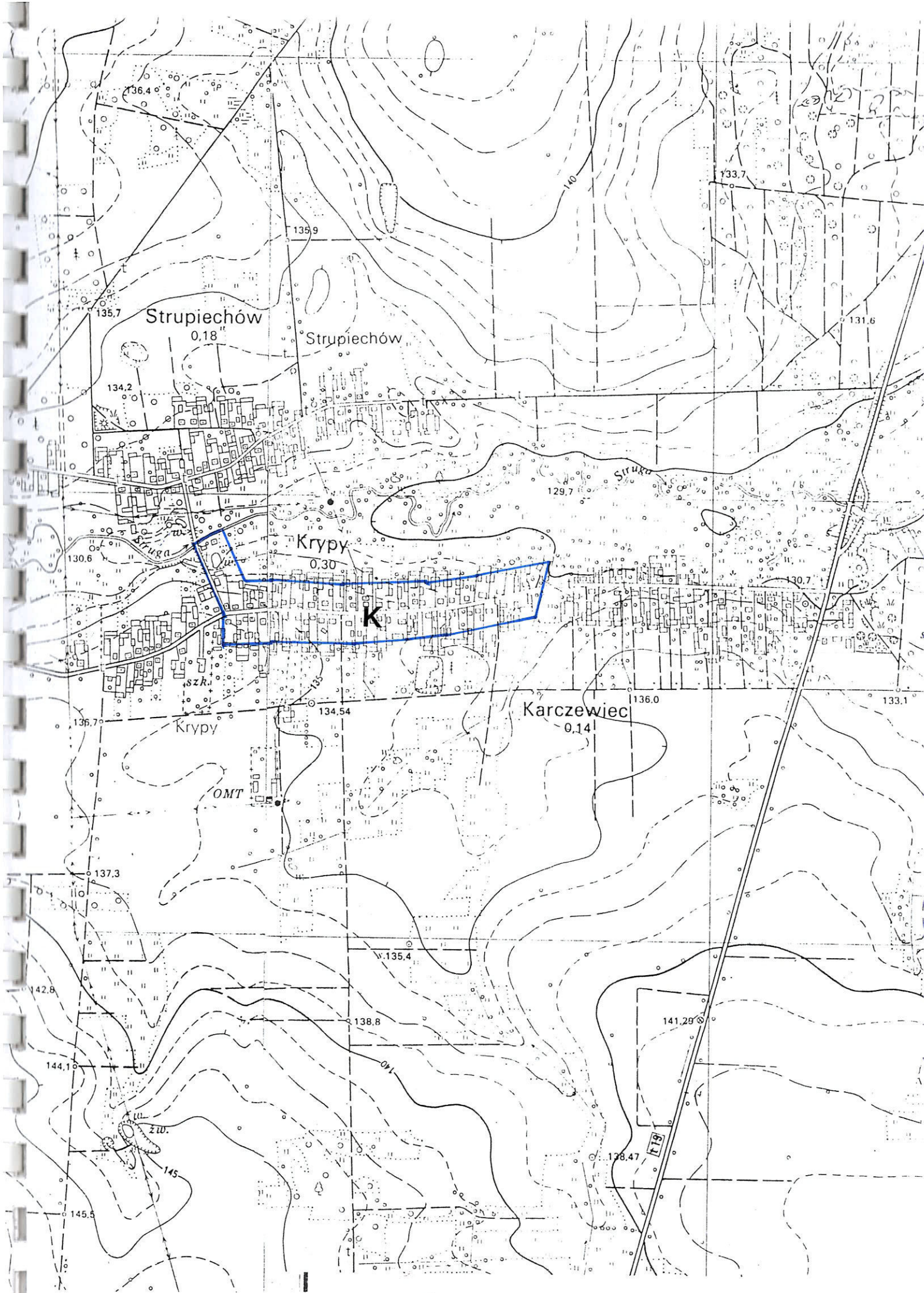
B

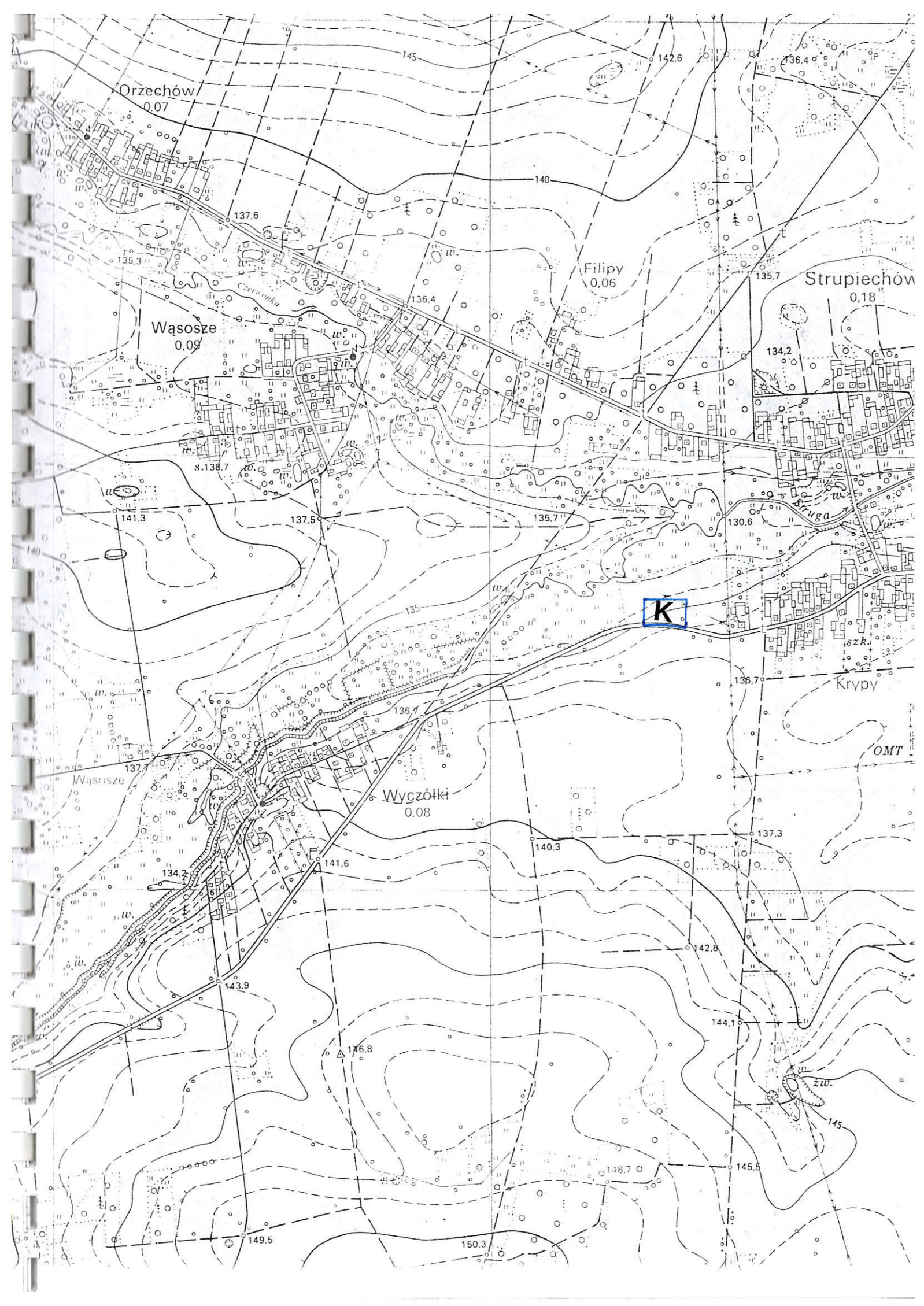
Wącosze

sosna
brzoza

sosna
brzoza

43.3

0.08

152.3

sosna †

154.0

Makowiec Mały
0.09

154.0

154.2

152.2

154.3

sosna †

1

155

154.2

154.6

163.3

154.2

16

Brzeź

163.8

Brzeźnik
0.12

17

155.8

3/55-73

10/55-73

159.5

18

4/55-73

158.6

160

157.6

164.1

Rabierz Kolonia

157.6

162.6

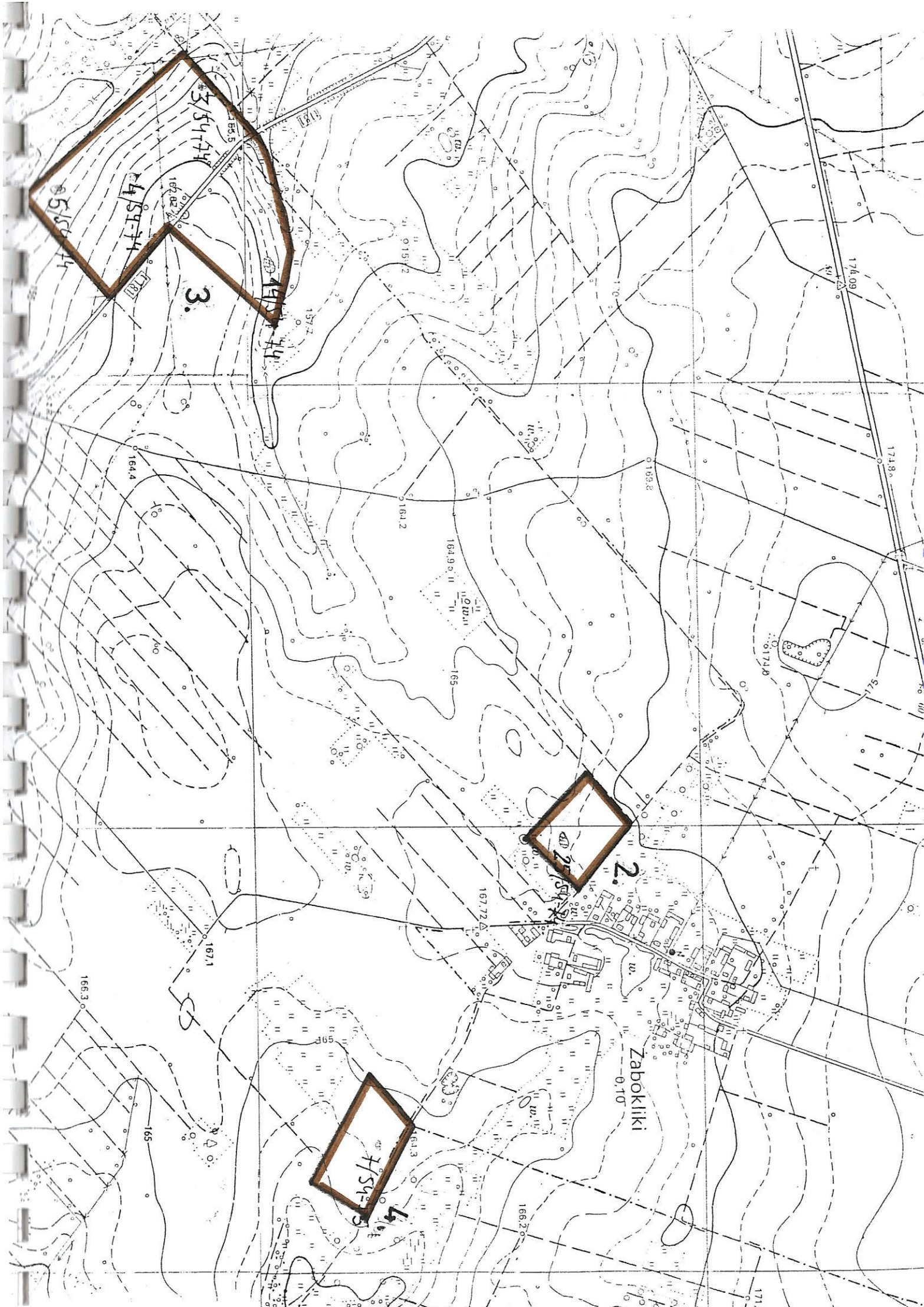
164

Ossówno

164.1

GMINA DOBRE

GMINA WIERZBNO

1
4/Sy-73

2
4/Sy-74

3
4/Sy-74

Zabokilki

166.3

165

167.1

167.72

166.3

171.4

0.10

165

164.95

164.2

164.4

160

0.1932

171.8

174.09

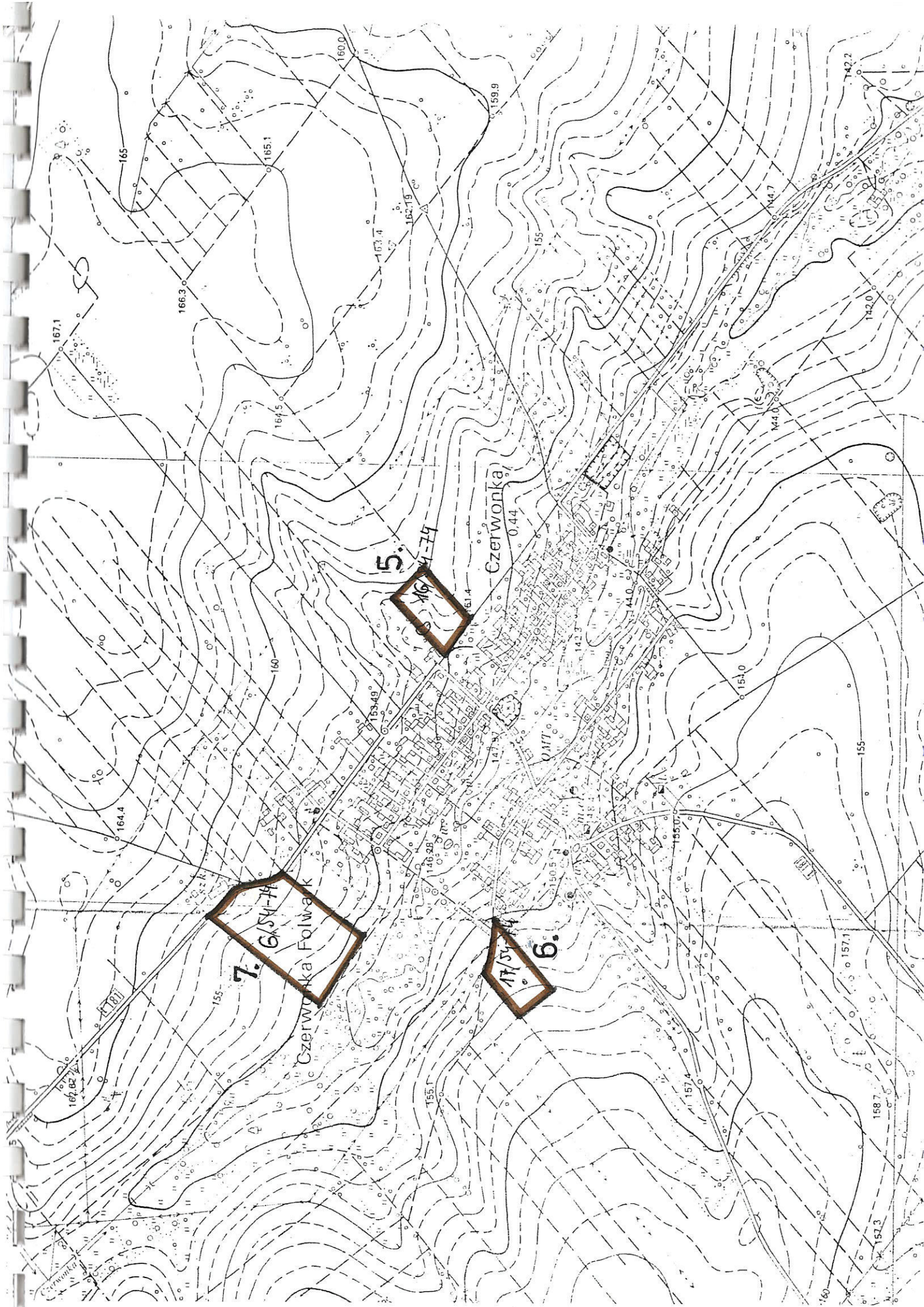
0.1740

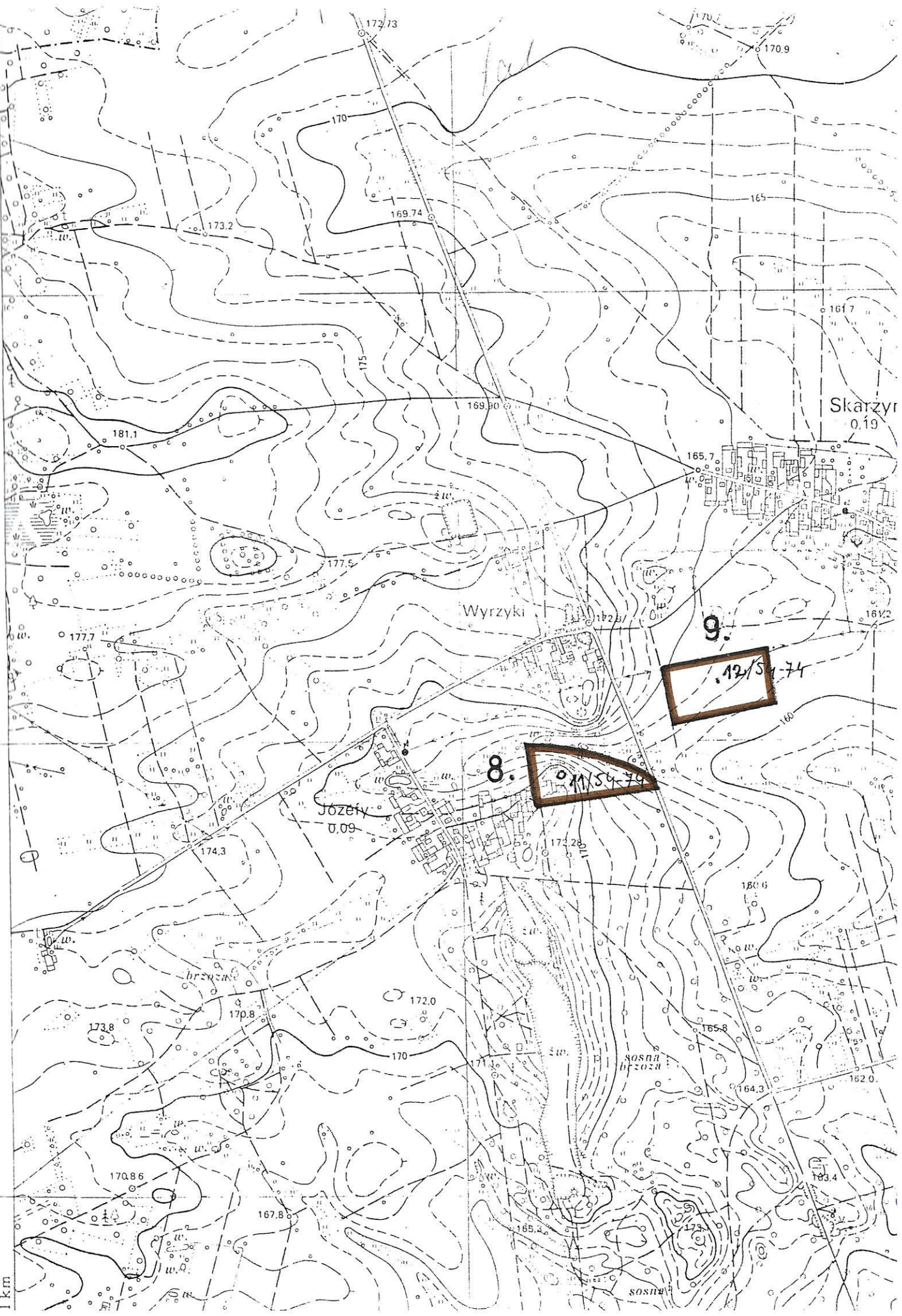
167.82

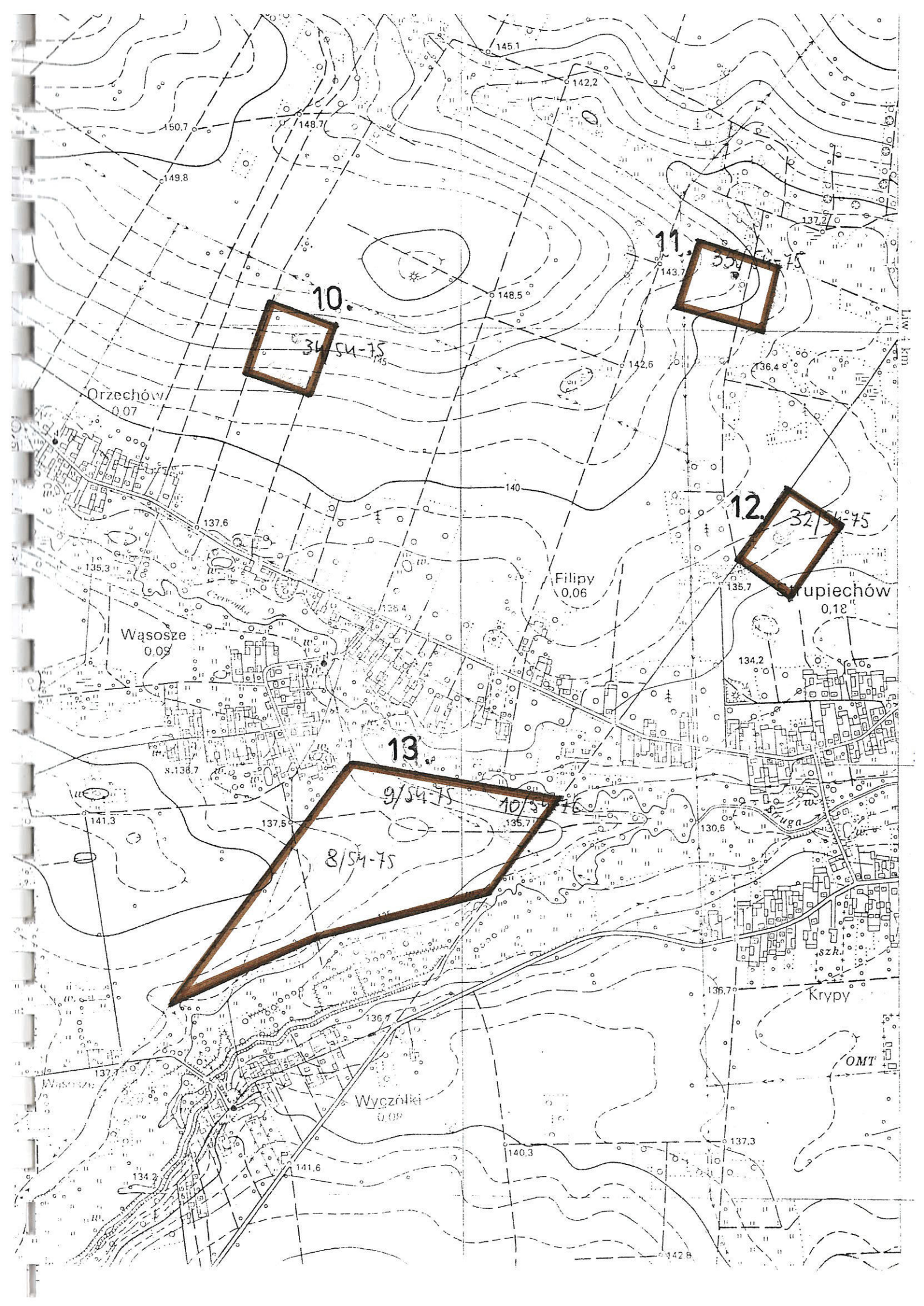
4/Sy-74

4/Sy-74

5/Sy-74

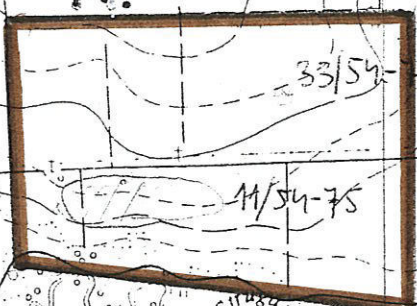

Deby
Strupiechowskie

14.

33/54-75

11/54-75

Strupiechów

15.

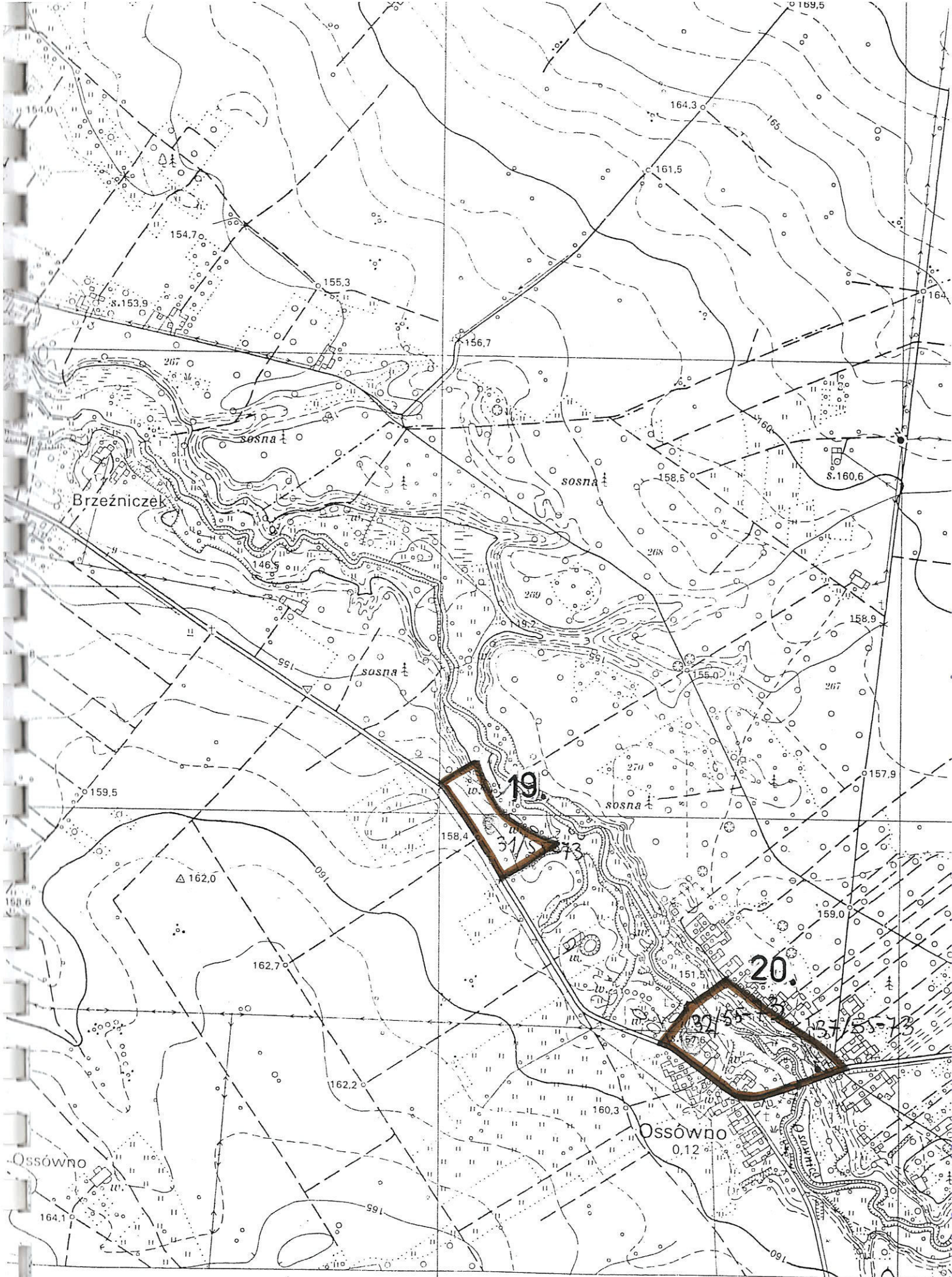

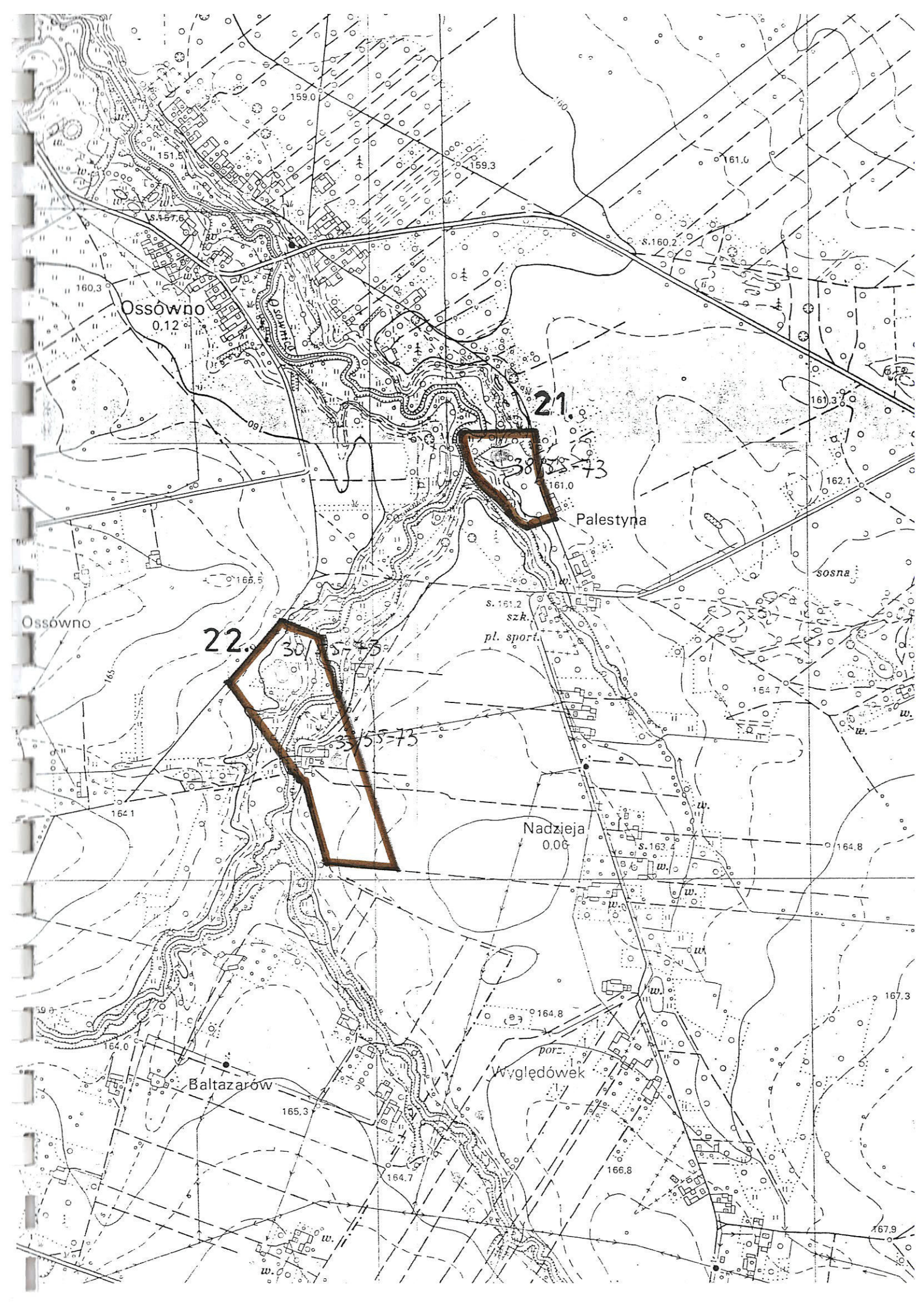
44/54-75

Krupy
0,30

Karczewiec
0,14

sosna

Ossówno
0.12

21.

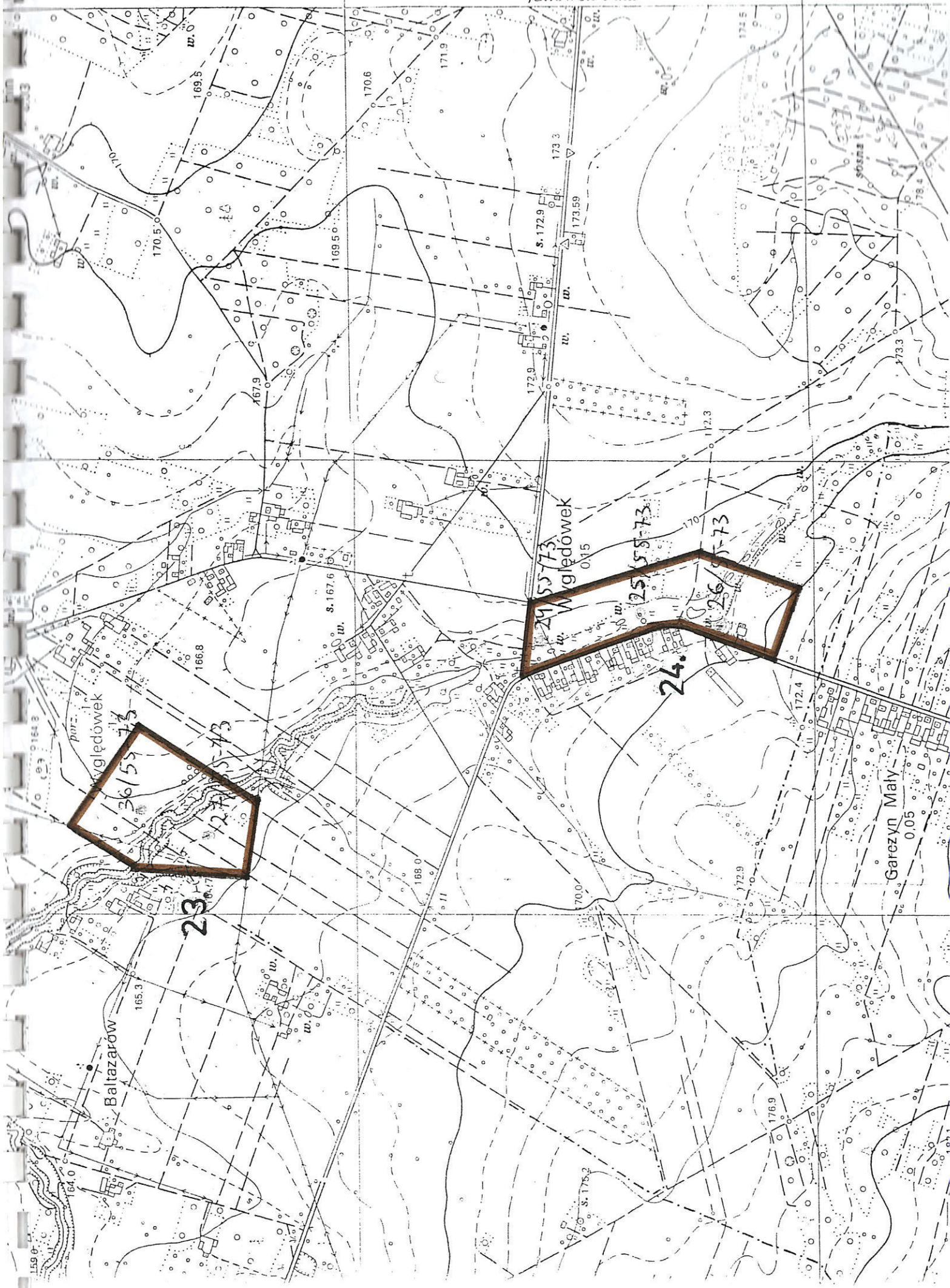
Palestyna

22.

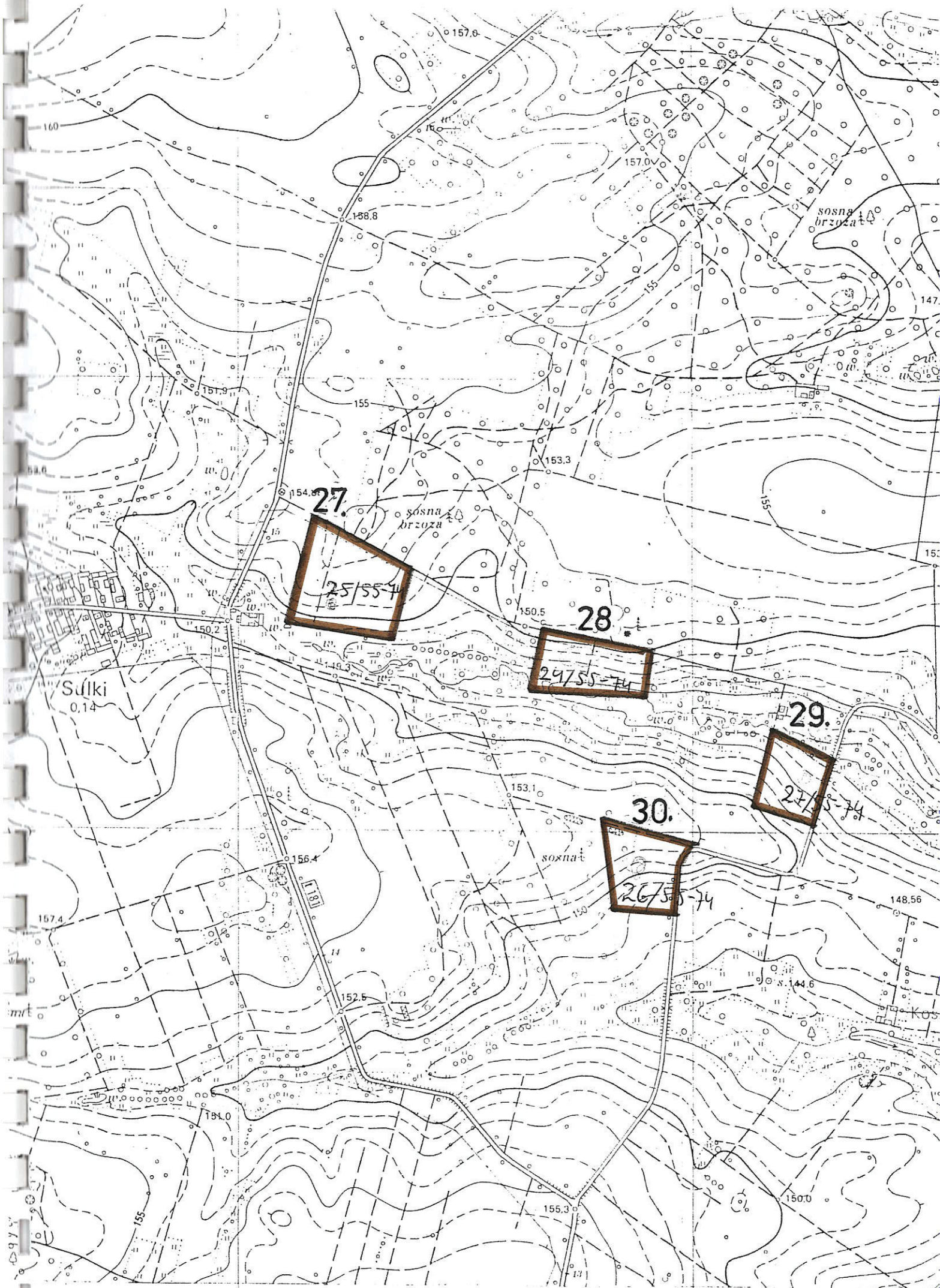
Nadzieja
0.06

Baltazarów

Wyglądówek

27.

25/55-74

28.

29/55-74

29.

27/55-74

30.

26/55-74

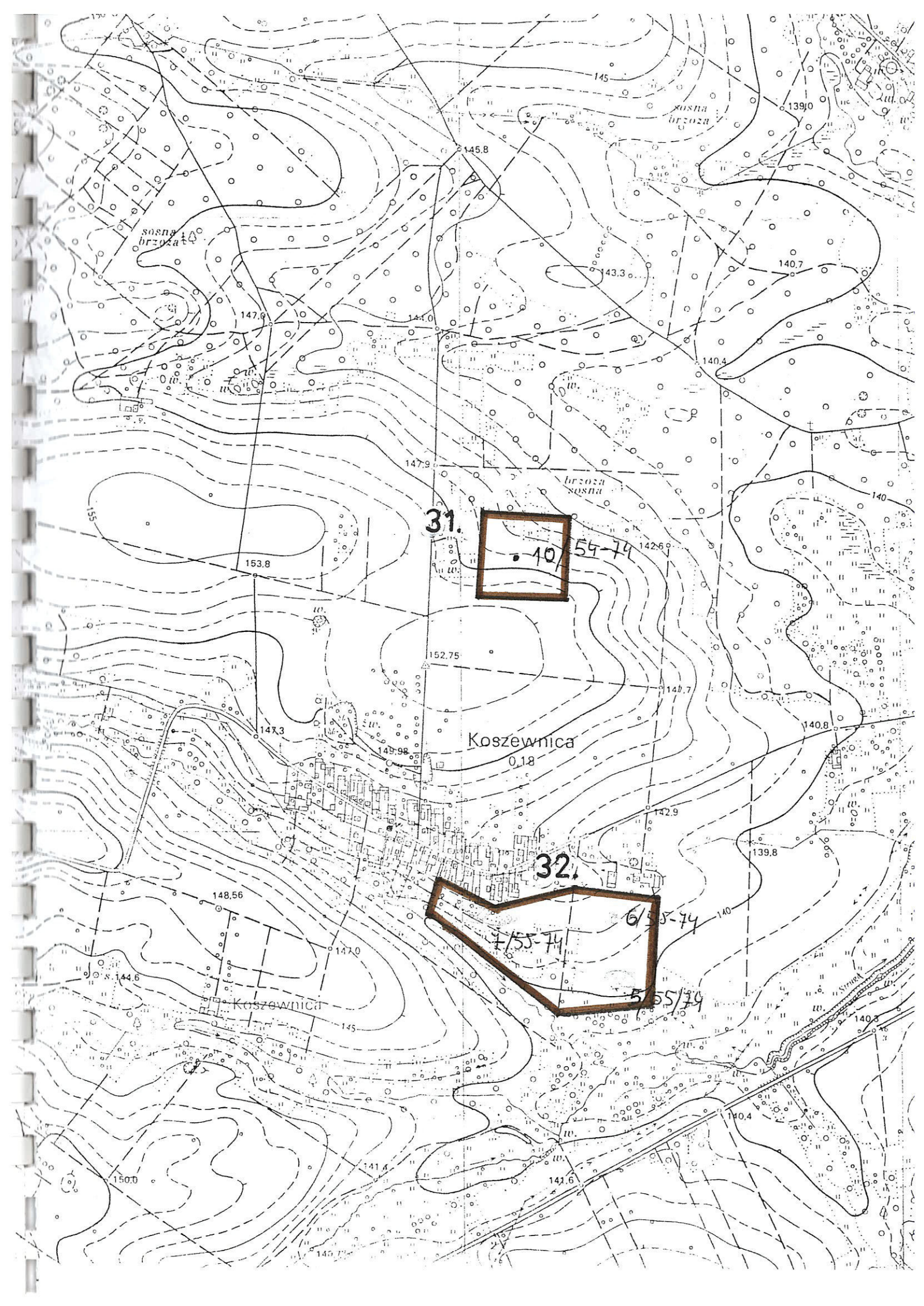
Sulki
0.14

sosna
brzoza

sosna
brzoza

sosna

Kilometr 13 km

33

34

35

36

37

porz.

Wólka
0.09

Swidno
0.09

Janówek
0.26

30/55-74

22/55-74

21/55-76

17/55-74

20/55-74

167.8

170.1

160.18

167.2

172.3

176.5

170.1

177.1

164.3

60.2

161.2

163.8

163.62

163.8

166.15

165.1

165.1

156.9

168.6

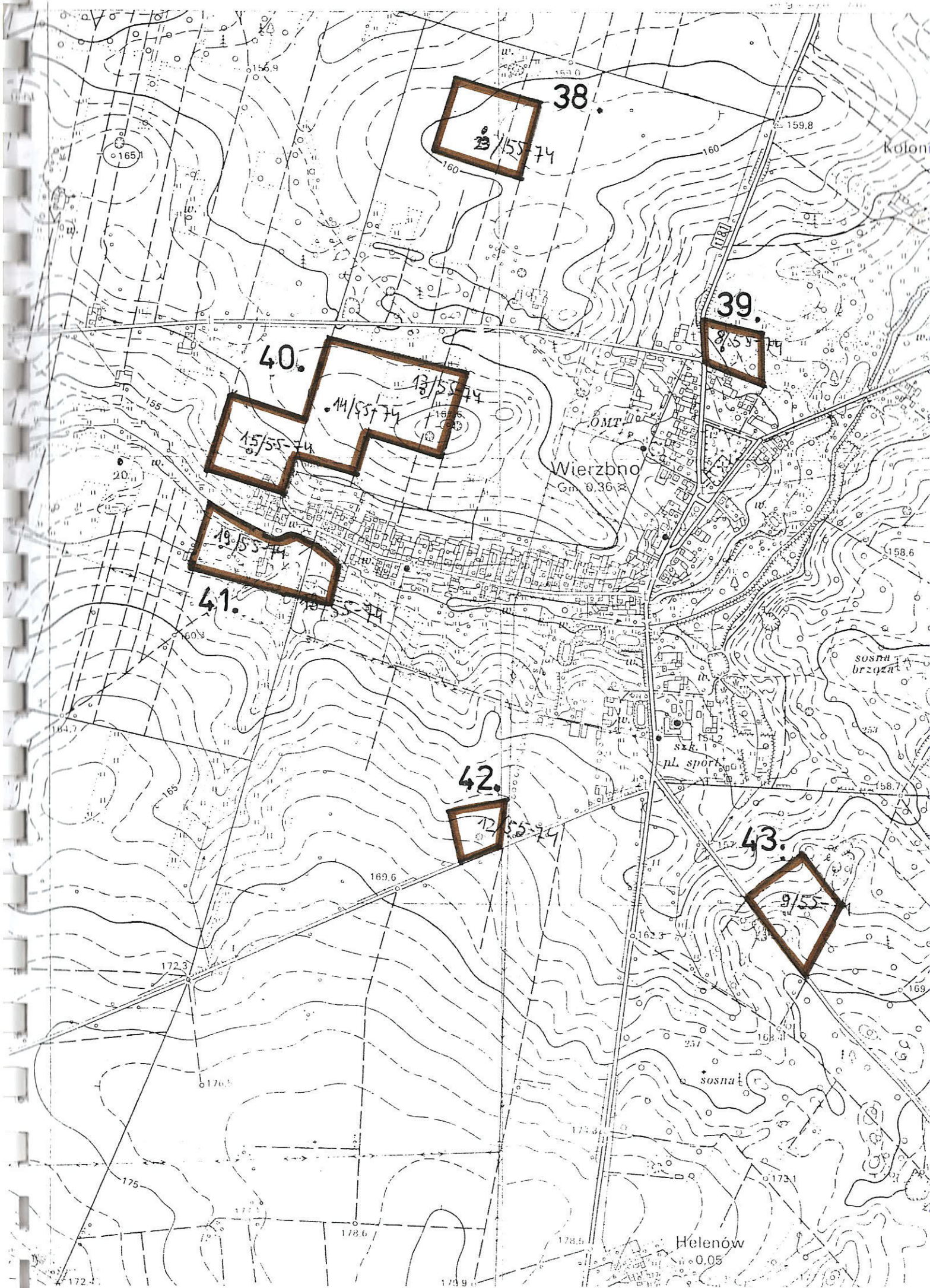
160.3

164.7

165

167

175

38.

3/55-74

39.

8/55-74

40.

13/55-74
14/55-74
15/55-74

41.

19/55-74

42.

12/55-74

43.

9/55-74

Wierzbno
Gm. 0.36

Helenów
0.05

ZU-42129

Wyglądówek 3 km

GMINA KALUSZYN

GMINA WIERZBNO

POUFNE Egz. Nr 2

624
725

24

GMINA WIERZBNO
GMINA KALUSZYN

23

Falbogi 1 km

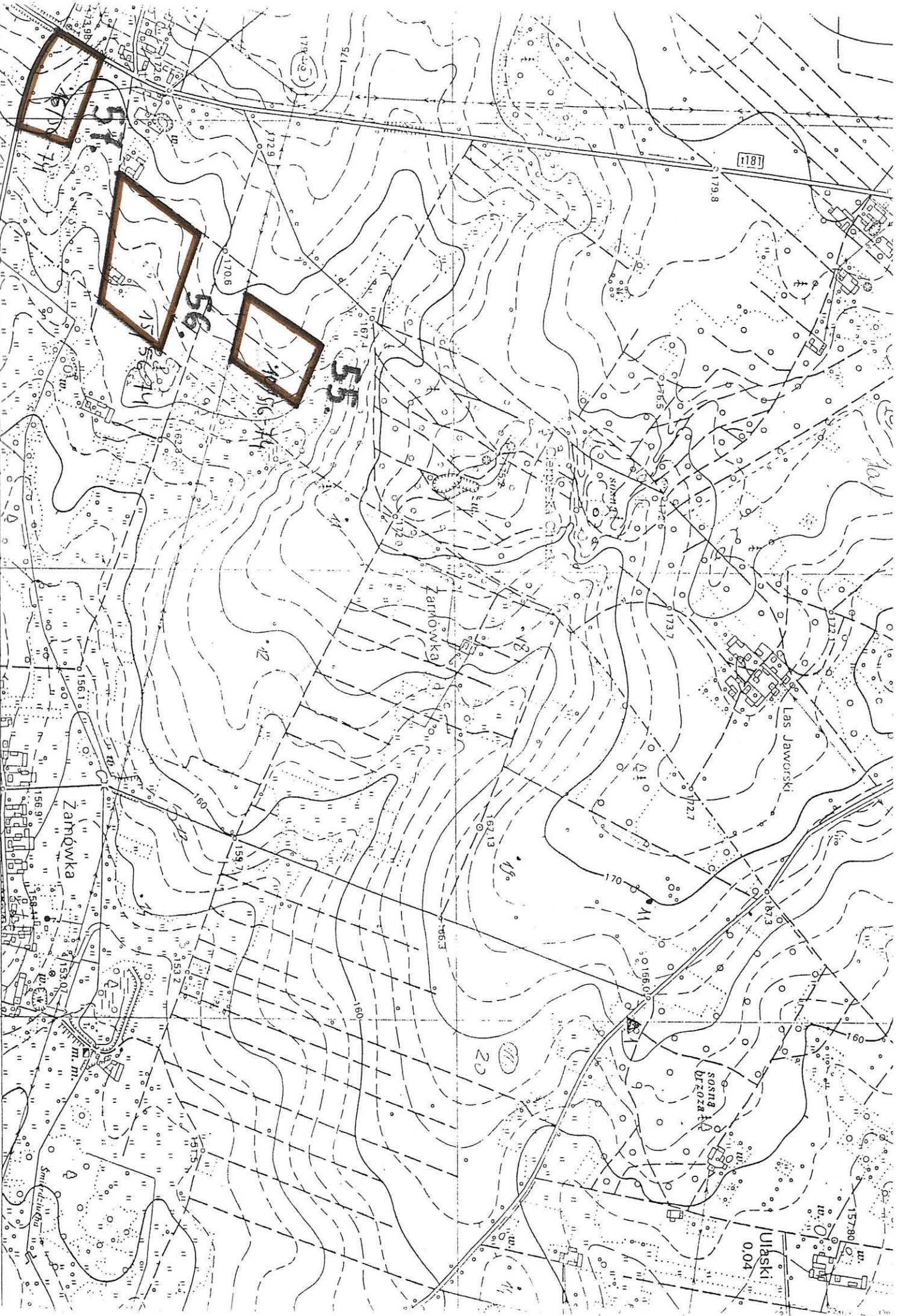
264343

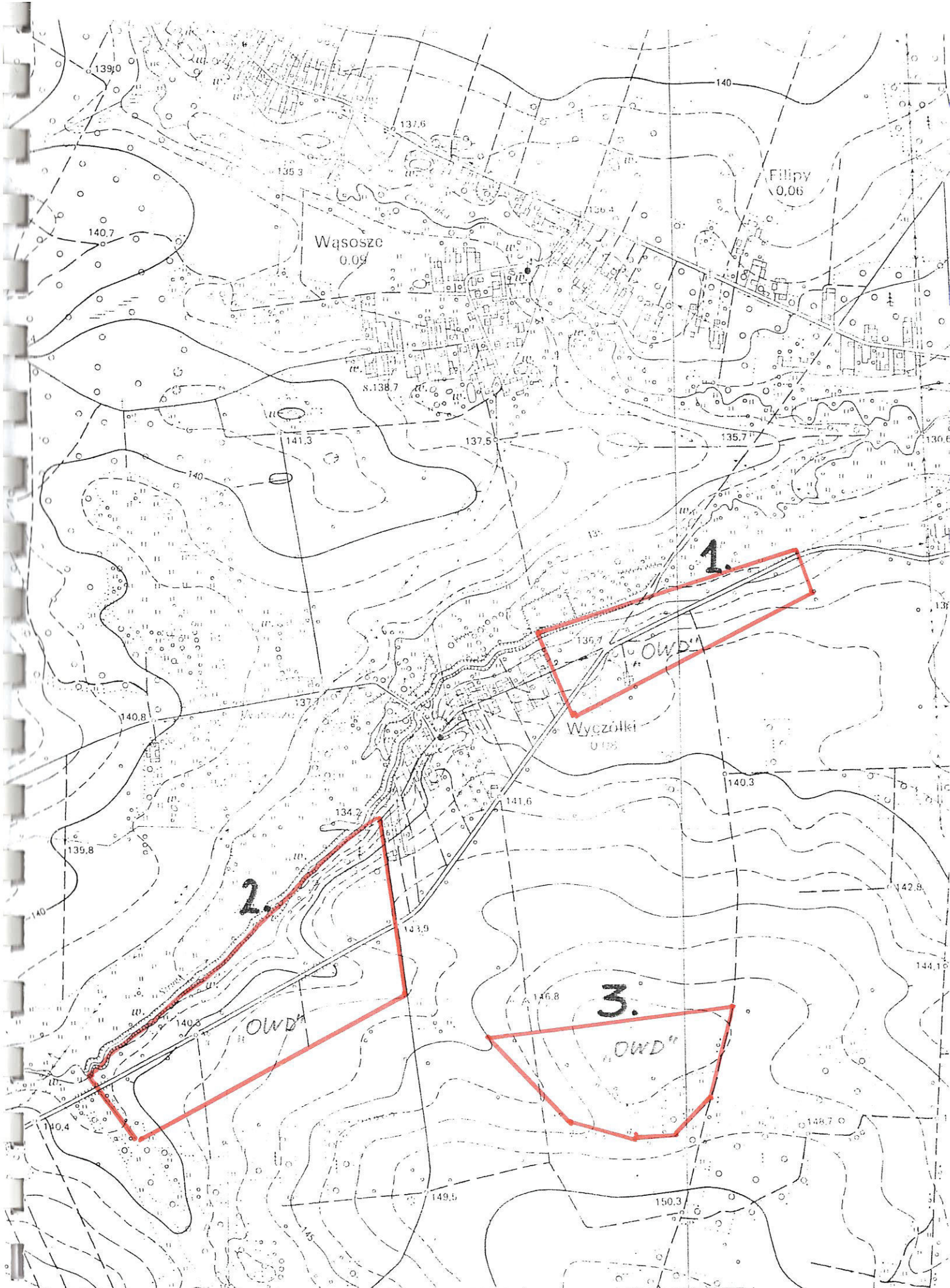

3 km

GMINA WIERZBNO

GMINA GRĘBKÓW

Wierzbno 6 km

KRYPY

Karczewiec
0,14

4.

"OWD"

5.

"OWD"

6.

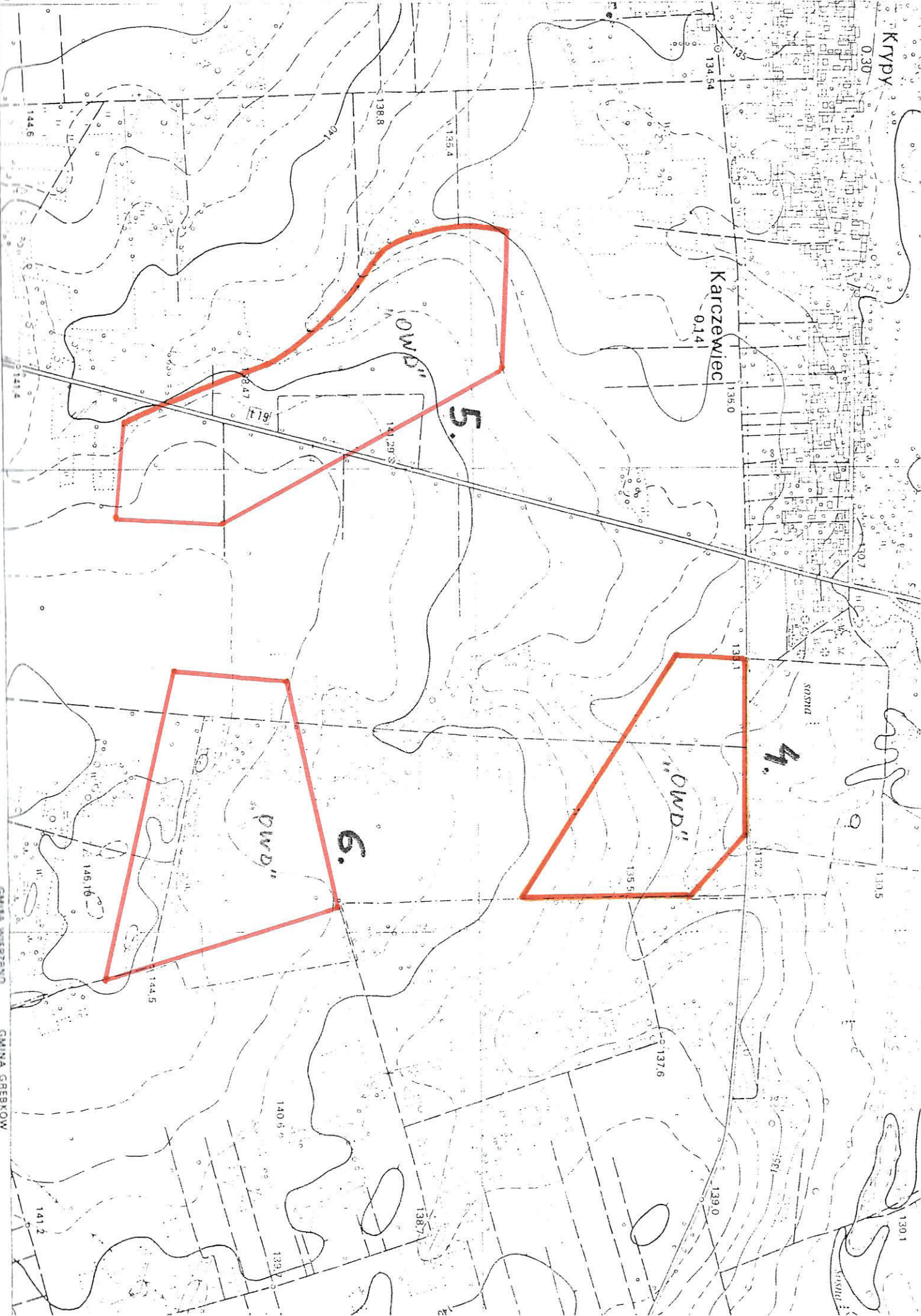
"OWD"

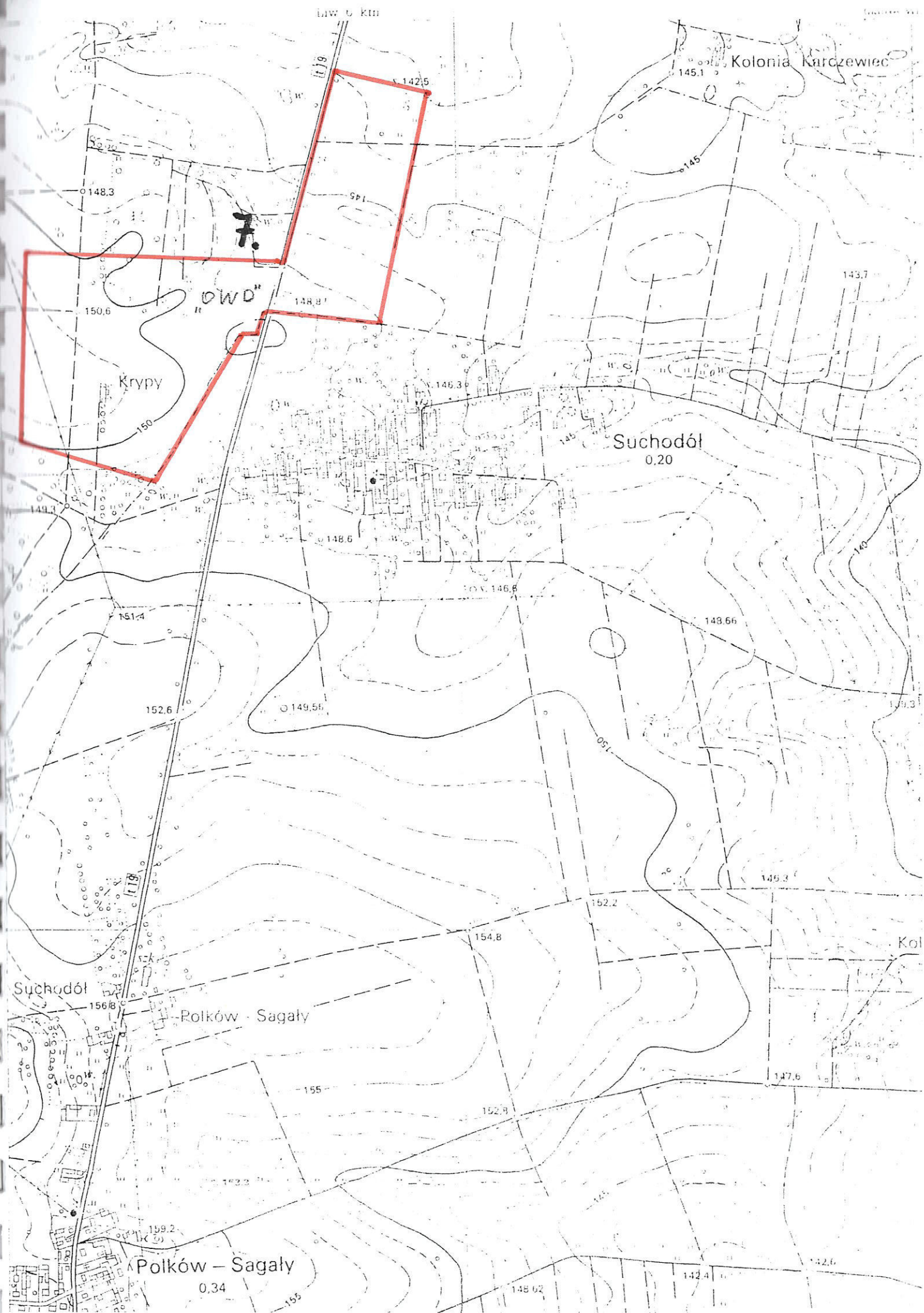
730

Grządów 5 km

34
GMINA WIERZBNO

GMINA GRĘBKÓW

7. Kierunki rozwoju rolnictwa

Rolnictwo pozostanie nadal wiodącym działem gospodarki w gminie Wierzbno. Wieś gminna pełnić będzie funkcję ośrodka usług dla ludności rolniczej poziomu gminnego oraz usług specjalistycznych z zakresu rolnictwa.

Rozwój rolnictwa odbywać się będzie w drodze zmian poszczególnych jego elementów, a w szczególności:

- przekształcenie struktury obszarowej gospodarstw w kierunku zwiększenia średniej wielkości gospodarstw. Koncentracja ziemi w gospodarstwach indywidualnych zmniejszy zatrudnienie i obniży koszty produkcji;
- poprawie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez realizację programu melioracji, wzrost nawożenia i doskonalenie zabiegów agrotechnicznych,
- doborze kierunków produkcji rolnej (zwłaszcza roślinnej) w celu wykorzystania warunków przyrodniczych (gleb),

Rozwój rolnictwa wymaga dużego inwestowania i restrukturyzacji. Uzależniony jest zatem od polityki rolnej państwa dającej możliwości uzyskania tanich kredytów na:

- realizację systemów wodociągowych i kanalizacyjnych,
- budowę dróg lokalnych,
- telefonizację wsi,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego i inwentarskiego,
- rozwój usług.

Zakłada się, że równoległe z rozwojem gospodarki rolnej następował będzie wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich polegający na tworzeniu sieci małych zakładów przemysłu spożywczego oraz usługowych. Stworzy to nowe miejsca pracy i wpłynie na poprawę warunków życia ludności wiejskiej.

Zaleca się niedopuszczanie do powstawania na obszarze gminy, zwłaszcza na glebach najlepszych (prawnie chronionych) obiektów o znaczącej uciążliwości m.in. ferm hodowlanych w technologii bezściółkowej.

W rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Wierzbno w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze (jakość gleb i sposób użytkowania) wydzielono obszary: R1, R2, R3.

- R1 - obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmujące trwałe użytki zielone położone w dolinach i obniżeniach wyłączone z zabudowy.
- R2 - obszary intensywnego rolnictwa, obejmujące rejony o najwyższych wartościach glebowo-rolniczych, na których istnieją sprzyjające warunki do wysokotowarowej produkcji rolnej,
- R3 - obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej o glebach słabych, nie podlegających szczególnej ochronie. Tereny te predysponowane są do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

8. Kierunki rozwoju komunikacji

Głównym zadaniem niniejszego opracowania jest określenie kierunków systemu transportowego dla gminy w zmieniających się warunkach ekonomicznych, gospodarczych i prawnych w celu efektywności działania tego systemu. Zrealizowanie tego celu będzie uzależnione od:

- zapewnienia drogowych powiązań zewnętrznych z układem dróg krajowych, wojewódzkich, z najbliższymi miastami (Kałuszynem, Węgrowem), z sąsiednimi gminami a przede wszystkim z ośrodkiem wojewódzkim w Warszawie,
- zapewnienia obsługi komunikacyjnej zagospodarowania przestrzennego w układzie wewnętrznym gminy drogami o odpowiednim standardzie,
- uruchomienie nowych tras w związku z dowozem młodzieży do szkół gminnych,
- zwiększenia bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego,
- poprawy sytuacji w dziedzinie obsługi technicznej pojazdów .

Podstawowym warunkiem dla rozwoju przestrzennego gminy jest wyposażenie dróg powiatowych i gminnych w nawierzchnię twardą ulepszoną o odpowiednich parametrach technicznych wymaganych dla danej kategorii.

8.1. Układ drogowy

Podstawowy układ drogowy gminy Wierzbno tworzyć będą:

- droga wojewódzka nr 697 (Sinołęka-Liw),
- drogi powiatowe
- drogi gminne

Droga wojewódzka - nr 697 Sinołęka-Liw oznaczona na rysunku studium KDW będzie realizowała powiązania poprzez drogę krajową Warszawa-Siedlce-Terespol z siedzibą ośrodka wojewódzkiego w Warszawie oraz ośrodkiem powiatowym w Węgrowie. Z uwagi na pełnioną funkcję należy:

- przypisać jej klasę techniczną G (droga główna) oraz
- ograniczyć dostępność do niezbędnego minimum poprzez obsługę terenów budowlanych drogami lokalnymi i dojazdowymi.

Drogi powiatowe oznaczone na rysunku Studium symbolem KDP będą stanowiły drogi wymienione w części I "Uwarunkowania" (tabela Nr 13).

Drogi powiatowe będą pełniły zasadniczą rolę w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych gminy. Ponadto będą obsługiwały przyległe zagospodarowanie. Z uwagi na pełnioną funkcję w sieci dróg publicznych zaleca się następujące klasy dróg:

- klasę G dla dróg :

- nr 36301 Kałuszyn-Roguszyn
- nr 36303 Wierzbno-Karczewiec
- nr 36304 Wierzbno-Walentynów
- nr 36313 Wierzbno-Grębków-Kopcie

- klasę Z dla pozostałych dróg powiatowych.

Drogi gminne - oznaczone na rysunku Studium symbolem KDG. Sieć dróg gminnych będą tworzyły dotychczasowe drogi gminne wymienione w cz. I "Uwarunkowania" (tabela Nr 14).

Drogi gminne będą realizować powiązania zewnętrzne bliskiego zasięgu powiązania wewnętrzne gminy oraz obsługiwać przyległe zagospodarowanie przestrzenne. Zaleca się klasę L lub D w zależności od pełnionych funkcji.

Ścieżki rowerowe - będą łączyć tereny mieszkaniowe z miejscami pracy, szkołami i innymi placówkami usługowymi. Ścieżki rowerowe wzdłuż dróg układu podstawowego powinny być realizowane w pasie drogowym poza jezdnią.

Zasady rozbudowy i modernizacji dróg

W okresie perspektywicznym należy:

1. W zakresie dróg powiatowych wykonać nawierzchnię twardą ulepszoną na drogach, które posiadają obecnie nawierzchnię gruntową i gruntową ulepszoną (o łącznej długości 8,9 km).
2. Wybudować nawierzchnię twardą na drogach gminnych posiadających nawierzchnię gruntową i gruntową ulepszoną.
3. Sukcesywnie w miarę posiadanych środków modernizować drogi będące w złym stanie technicznym do parametrów wymaganych przepisami.
4. Wspierać inicjatywy gospodarcze w zakresie poprawy zaplecza technicznego motoryzacji, dotyczy to budowy stacji paliw, warsztatów naprawczych.
5. Po zrealizowaniu dróg o dobrym standardzie nawierzchni uruchomić nowe trasy komunikacyjne uzasadnione potrzebami techniczno-ekonomicznymi.
6. Kolejność realizacji budowy i modernizacji dróg będzie uzależniona od aktualnych potrzeb powiatu i gminy, a przede wszystkim od możliwości finansowych.

Zalecenia do uwzględnienia przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy

- 1) określić linie rozgraniczające dla poszczególnych ciągów komunikacyjnych przyjmując:
- dla drogi wojewódzkiej kl. G - min. 25 m
  - dla dróg powiatowych kl. G - min. 25 m
  - dla dróg powiatowych kl. Z - min. 20 m
  - dla dróg gminnych kl. L - 12-15 m
  - dla dróg gminnych kl. D - 10-15 m
  - dla ścieżek rowerowych - 1,5 m

- 2) Obiekty budowlane przy drogach powinny być sytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni co najmniej:

Rodzaj drogi	Na terenach zabudowy miast i wsi	Poza terenami zabudowy
wojewódzka, powiatowa	8,0 m	20,0 m
gminna	6,0 m	15,0 m

3. Należy zachować ograniczoną dostępność do drogi wojewódzkiej nr 697 poprzez odpowiednią obsługę komunikacyjną terenów budowlanych drogami lokalnymi i dojazdowymi zachowując odpowiednie odległości pomiędzy włączeniami do drogi wojewódzkiej.

8.2. Komunikacja zbiorowa

Gmina obsługiwana będzie głównie przez komunikację autobusową, która będzie realizować:

- powiązania z ośrodkiem wojewódzkim (bezpośrednie)
- powiązanie z ośrodkiem powiatowym w Węgrowie
- powiązania wewnątrzwojewódzkie i wewnątrzpowiatowe
- powiązania z ośrodkiem powiatowym
- powiązania międzygminne i wewnątrzgminne

Generalną zasadą funkcjonowania komunikacji będzie prowadzenie wszystkich linii przez miejscowość będącą ośrodkiem gminnym, co umożliwi połączenie obsługiwanych obszarów z siedzibą władz gminnych, szkołą gimnazjalną, itp. zakładając odległość do przystanków autobusowych nie większą niż 1 km.

Ostateczne kierunki rozwoju linii autobusowych można będzie ustalić w okresie późniejszym uwzględniając rzeczywiste kierunki rozwojowe powiatu i sąsiednich gmin oraz poprawy stanu dróg.

Transport

Gmina z uwagi na brak dostępności do kolei, obsługiwana będzie wyłącznie przez transport samochodowy. Należy wspierać inicjatywy gospodarcze i promować rozwój usług transportowych.

Zaplecze techniczne motoryzacji

W zakresie zaplecza technicznego należy wybudować stację paliw oraz dążyć do rozwoju niewielkich obiektów obsługi technicznej pojazdów, które w sumie byłyby zdolne do kompleksowej obsługi.

9. Kierunki rozwoju infrastruktury sanitarnej

9.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Przyjęte rozwiązania zaopatrzenia w wodę i unieszkodliwiania ścieków w gminie Wierzbno zostały podporządkowane następującym zasadom:

- zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody do picia i na potrzeby gospodarcze mieszkańców oraz na cele przeciwpożarowe,
- prowadzenie kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej, wymagającej równoległej realizacji systemów wodociągowych oraz urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków (w I kolejności we wsi gminnej),
- pełne sanitarne unieszkodliwianie ścieków sanitarnych z całego terenu gminy.

Docelowo wszystkie tereny zwartej zabudowy będą zaopatrzone w wodę z 3 zbiorczych systemów wodociągowych:

- "Krypy" - o zasięgu: Krypy, Karczewiec, Strupiechów, Filipy, Wąsocze, Orzechów, Czerwonka, Czerwonka Kolonia, Wyczółki i Koszewnica, o docelowym zapotrzebowaniu wody około 200 m³/dobę, zasilany ze stacji wodociągowej w Krypach o wydajności 20 m³/godz, pracującej na bazie 2 studni głębinowych.
- "Garczyn Duży" - wodociąg z ujęciem o zasobach 75 m³/godz. w gminie Kałuszyn, który obejmie na terenie gminy Wierzbno wsie: Majdan, Wyględówek, Nadzieja, Adamów, Natolin, Ossówno, Brzeźnik, Rąbież, o docelowym zapotrzebowaniu wody około 1000 m³/dobę,
- "Wierzbno" - wodociąg zasilany z projektowanej stacji wodociągowej w Wierzbnie pracującej na bazie istniejących dwóch lokalnych ujęć wód głębinowych (na terenie Ośrodka Zdrowia oraz Banku) o łącznych zasobach wody kategorii "B" 24,5 m³/godz., obejmujący wsie: Wierzbno, Soboń, Sulki, Skarżyn, Józefy, Wólka, Świdno, Janówek, Helenów, Cierpięta, Kazimierzów, Jaworek, Las Jaworski o docelowym zapotrzebowaniu około 250 m³/dobę.

Na terenie gminy planuje się realizację 2 systemów kanalizacyjnych:

- Wierzbno - zakończony oczyszczalnią ścieków o wydajności około 150 m³/dobę, odprowadzającą oczyszczone ścieki do rzeki Strugi o wymaganej III klasie czystości wód,

- Kropy-Karczewiec-Strupiechów - z oczyszczalnią na terenie wsi Karczewiec o wydajności około 150 m³/dobę i odpływem do Strugi.

Oczyszczalnie zostaną wyposażone w punkty zlewne ścieków dowożonych z miejscowości nieskanalizowanych, w których nieczystości będą czasowo gromadzone w szczelnych zbiornikach na posesjach.

Zaleca się stosowanie indywidualnych urządzeń oczyszczających ścieki (tzw. oczyszczalni domowych) na działkach o odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych.

9.2. Gospodarka odpadami stałymi

W prowadzeniu gospodarki odpadami stałymi przyjmuje się zasady:

- maksymalnego wykorzystania gospodarczego odpadów,
- segregacji i zorganizowanej zbiórki pozostałych odpadów z całego terenu gminy,
- utylizacji w sposób bezpieczny dla środowiska.

Odpady stałe w gminie Wierzbno będą czasowo gromadzone w typowych kontenerach ustawionych w miejscach dostępnych dla wszystkich mieszkańców lub w indywidualnych pojemnikach, a następnie okresowo wywożone na urządzone wysypisko odpadów w Wierzbnie. Wysypisko zrealizowane we współpracy międzygminnej będzie także przyjmowało odpady z gminy Grębków.

Władze będą prowadziły działania zachęcające mieszkańców do selekcji odpadów w miejscu ich wytwarzania, co pozwoli zmniejszyć ilość odpadów składowanych na wysypisku i częściowy odzysk surowców wtórnych.

Odpady technologiczne powstające na terenie gminy należy:

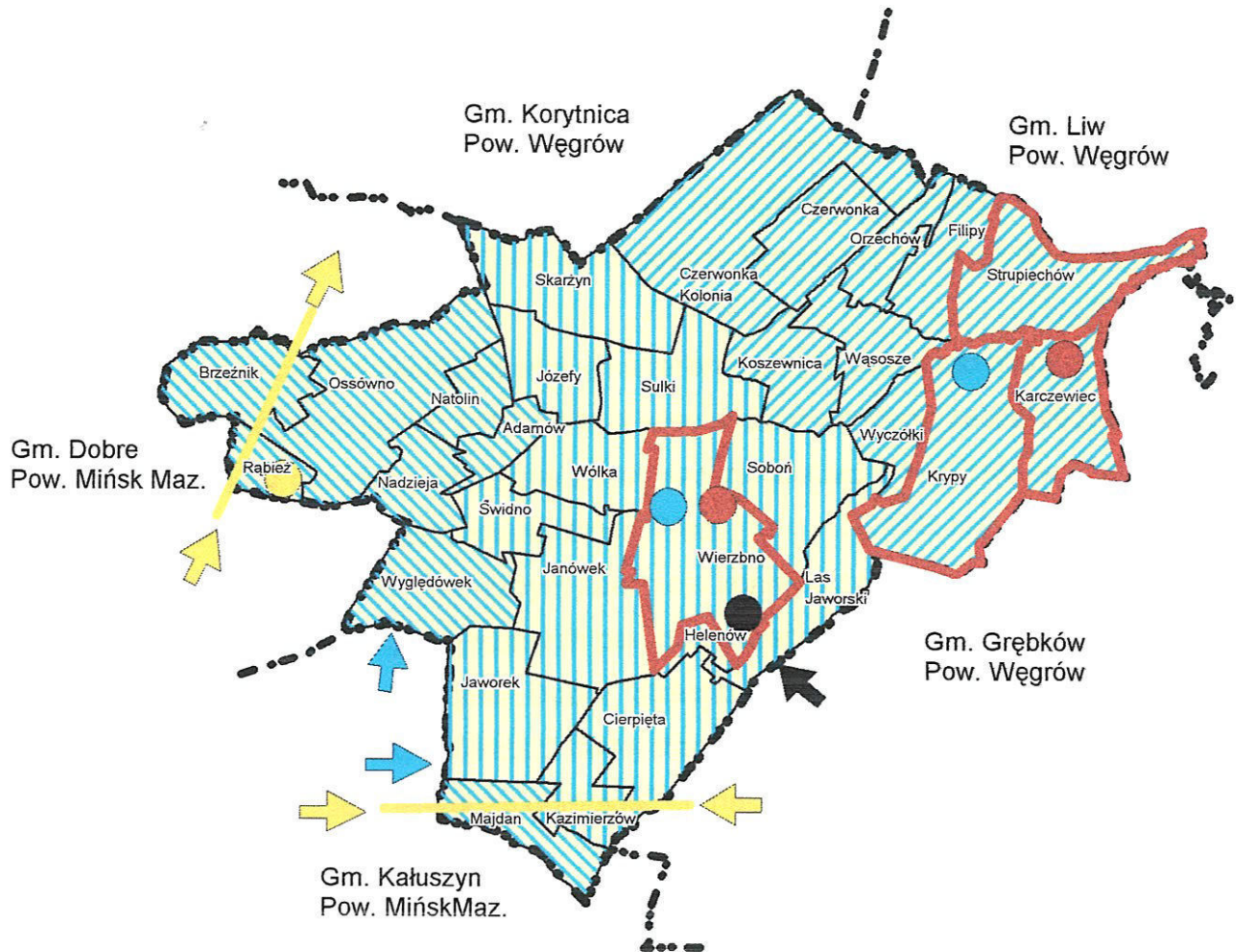
- w miarę możliwości wykorzystać gospodarczo,
- utylizować wg indywidualnych technologii,
- utylizować i unieszkodliwiać razem z odpadami komunalnymi po uzgodnieniu z władzami gminy oraz służbami sanitarnymi i ochrony środowiska.

9.3. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Docelowo teren gminy Wierzbno będzie objęty siecią gazową średniego ciśnienia zapewniającą dostawę gazu ziemnego na cele bytowo-gospodarcze i grzewcze. Źródłem gazu ziemnego będzie stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia we wsi Rąbież zlokalizowana na projektowanym gazociągu Nart (gm. Jakubów) - Stoczek - odgałęzienie od magistrali DN 700 Kobryń-Warszawa, przebiegającym przez teren gminy Wierzbno.

Od urządzeń gazowych wysokiego ciśnienia obowiązuje zachowanie bezpiecznych odległości dla obiektów terenowych wg obowiązujących przepisów.

KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SANITARNEJ

O Z N A C Z E N I A

OBIEKTY I URZĄDZENIA INFRASTRUKTURY

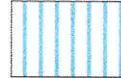
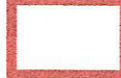
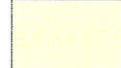
- stacja wodociągowa
- oczyszczalnia ścieków sanitarnych
- wysypisko odpadów stałych
- stacja redukcyjno-pomiarowa gazu I stopnia

 gazociąg wysokiego ciśnienia

POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

- wodociągu
- gazociągu wysokiego ciśnienia
- kierunek dowozu odpadów stałych na wysypisko

ZASIĘGI ZBIORCZYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY

- wodociąg " Kropy "
- wodociąg " Gorczyń Duży " (z gm. Kałuszyn)
- wodociąg " Wierzbno "
- system kanalizacji sanitarnej
- sieć gazowa średniego ciśnienia

10. Kierunki rozwoju elektroenergetyki

10.1. Urządzenia wysokich napięć

Nie przewiduje się budowy na terenie gminy Wierzbno nowych urządzeń wysokonapięciowych, a więc w dalszym ciągu jedynym urządzeniem w tej grupie funkcjonującym w gminie pozostanie odcinek tranzytowej linii najwyższego napięcia 400 kV biegnącej ze stacji 400/220/110 kV w Miłosnej k. Warszawy do stacji 400/220/110 kV "Narew" k. Białgostoku.

Nie planuje się również budowy na terenie gminy Wierzbno stacji transformująco-rozdzielczej 110/15 kV, a więc w dalszym ciągu zasilanie pracujących tu stacji 15/0,4 kV odbywać się będzie z istniejących tu stacji 110/15 kV w Węgrowie, Mrozach i w niewielkim zakresie w Mińsku Maz.

W okresie perspektywicznym zaistnieje konieczność budowy nowej stacji 110/15 kV (15/15 kV) w obszarze pogorszonych parametrów energii elektrycznej średniego napięcia jaki występuje na terenach gmin Dobrze, Strachówka, Poświętne, Korytnica i Wierzbno. Optymalnym terenem do lokalizacji takiej stacji jest teren sąsiedniej gminy Dobrze. Istotnym utrudnieniem jest duża odległość do najbliższej linii 110 kV, przez gminę Dobrze przebiega natomiast linia 220 kV.

10.2. Magistralne linie SN 15 kV

Istotną poprawę parametrów technicznych energii elektrycznej SN 15 kV (zwłaszcza niezawodności dostaw) dostarczanej do gminy Wierzbno uzyskać można poprzez modernizację a szczególnie przez rozbudowę systemu linii magistralnych oraz połączeń międzymagistralnych.

Postuluje się, aby przy projektowaniu nowych linii uwzględnić perspektywiczną stację 110/15 kV (15/15 kV) w Dobrem.

Najpilniejszą potrzebą (planowaną przez Rejon Energetyczny w Mińsku Maz.) jest wybudowanie odcinka pomiędzy linią do stacji trafo 15/0,4 kV we wsi Nadzieja zasilaną z magistrali "Mrozy-Wiśniew-Dobrze" a linią do stacji 15/0,4 kV we wsi Natolin zasilana z magistrali "Mrozy-Grębków".

Inwestycja ta da gminnej wsi Wierzbno oraz kilku innym wsiom możliwość awaryjnego zasilania z pierścienia liniowego jaki wówczas zostanie utworzony.

W przypadku perspektywicznej budowy źródła energii elektrycznej średniego napięcia w gminie Dobre proponuje się realizację magistrali "Dobre-Wierzbno" z wykorzystaniem istniejącej linii promieniowej Dobre-Ossówno do której należy dobudować odcinek Ossówno-Nadzieja.

Istotnym z punktu widzenia wzajemnej poprawy parametrów energii SN 15 kV w sieciach eksploatowanych przez Rejon Energetyczny Sokołów Podlaski i Rejon Energetyczny Mińsk Mazowiecki jest wykonanie połączenia pomiędzy linią SN do wsi Józefy oraz linią SN do wsi Natolin.

W przypadku pojawienia się w okolicach wsi Wierzbno energochłonnej inwestycji wymagającej podwójnego zasilania celowym będzie przedłużenie do Wierzbna promieniowego odgałęzienia Krypy-Soboń zasilanego z magistrali Węgrów-Grębków.

Istniejące linie promieniowe, które wykorzystane będą do realizacji nowych magistral należy przebudować na przewody AFL 70 mm², natomiast odcinki linii zamykające połączenia budować należy od razu jako linie magistralne.

10.3. Lokalne urządzenia elektroenergetyczne

Rozwój urządzeń lokalnych (odgałęźne linie SN 15 kV, stacje trafo 15/0,4 kV, linie niskiego napięcia 0,4 kV) zasilających poszczególne wsie polega na modernizacji, rozbudowie urządzeń istniejących oraz dobudowie urządzeń nowych.

Wykonania pełnej modernizacji polegającej na całkowitym (lub prawie całkowitym) demontażu urządzeń wyeksploatowanych, przestarzałych i montażu zastępujących je urządzeń nowoczesnych wymagają wsie : Janówek (sieci n.n. na słupach drewnianych), Adamów, Br zeźnik, Kazimierzów, Koszewnica, Las Jaworski, Majdan, Nadzieja, Natolin, Ossówno, Rąbież, Świdno, Wyględówek.

Reelektryfikacją częściową obejmującą tylko niektóre, najbardziej wyeksploatowane i awaryjne elementy sieci lokalnych, należy objąć wsie: Wierzbno, Czerwonka, Czerwonka Kolonia, Filipy, Helenów, Józefy, Orzechów, Skarżyn, Wąsosze, Wyczółki.

Rejon Energetyczny w Sokołowie Podlaskim i Mińsku Maz. obsługujące sieci w gminie Wierzbno przesłały wykaz w/w wsi do ZEWT SA, celem umieszczenia w planach modernizacji wiejskich sieci elektroenergetycznych, obejmujących okres do 2005 roku.

Oprócz działań modernizacyjnych procesem ciągłym będzie budowa nowych elementów sieci lokalnych służących zasilaniu obiektów powstających na obszarach nie uzbrojonych w urządzenia elektroenergetyczne.

Istotnym kierunkiem rozwoju, wchodzącym w zakres zadań własnych samorządów gminnych jest budowa, modernizacja i rozbudowa urządzeń oświetlenia drogowego.

Z uwagi na olbrzymie koszty budowy sieci kablowych na rozległych terenach wiejskich utrzymana zostanie zasada budowy sieci napowietrznych, ale już według najnowocześniejszych rozwiązań technicznych z wykorzystaniem przewodów izolowanych, słupów wirowanych i małogabarytowych słupowych stacji 15/0,4 kV.

Budowa sieci kablowych racjonalna jest na terenach o dużej gęstości zabudowy oraz do zasilania większych obiektów energochłonnych, wymagających dużej pewności zasilania.

Inne kierunki rozwoju elektroenergetyki to :

- budowa lokalnych, alternatywnych miniźródeł energii elektrycznej (małe elektrownie wodne, wiatrowe, słoneczne),
- racjonalizacja gospodarki energią elektryczną , stosowanie energooszczędnych technologii i odbiorników energii,
- właściwa eksploatacja i konserwacja sieci i instalacji elektrycznych ograniczająca straty energii i zagrożenia pożarowego i porażeniowego.

Kierunki rowoju sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i n.n. 0,4 kV zasilających gminę Wierzbno zilustrowano na rysunku.

11. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Stosownie do art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa się obszary dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe. Dotyczy to w szczególności:

- obszarów , na których przewiduje się realizację programów zawierających zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ,
- jeżeli przepisy szczególnie tak stanowią (np. ustawy o ochronie przyrody)
- obszarów, na którym przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych

W niniejszym opracowaniu ustalono, że w gminie Wierzbno powstał obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących :

- 1) obszary inwestycji publicznych (kubaturowych i liniowych) i takich jak : wodociąg kanalizacja, gazociąg itp. wymagających ustalenia warunków i zagospodarowania terenów finansowanych w całości lub części z budżetu państwa lub gminy
- 2) obszary , które zamierza się przeznaczyć na cele nierolnicze i nieleśne - ustawa z dnia 3. II. 1995r o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 16 poz.78 z póź.zmian.).
- 3) obszary do zalesień.
- 4) obszar uznany za zespół przyrodniczo-krajobrazowy - w przypadku poddania ochronie uchwałą Rady Gminy (art. 34 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody - Dz. U. nr 114, poz. 492 z późn. zmian.),
- 5) obszary eksploatacji udokumentowanych złóż kopalin. Wydobywanie kopalin odbywać się może wyłącznie na podstawie koncesji wydanej zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze - Dz. U. nr 27, poz. 96 z późn. zmian.).

Przyjmując powyższe przesłanki wyznaczono obszary dla których sporządzenie miejscowych planów powinno być obowiązkowe. Obowiązkiem tym objęto obszary położone w strefie osadnictwa z uwagi na fakt, że tam będą lokalizowane inwestycje publiczne. Wprawdzie na rysunku określono minimalny zasięg tych obszarów co nie oznacza, że w praktyce tylko w tych granicach mogą być prowadzone prace planistyczne.

Ponadto obszary te, mogą być obejmowane sporządzeniem planu jednocześnie lub w różnych okresach - stosownie do potrzeb.

Zakres ustaleń planów miejscowych powinien obejmować określenie przeznaczenia terenów i linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania ze szczególnym uwzględnieniem granic między terenami strefy osadniczej a strefą terenów rolnych w tym określenie:

- 1) terenów przeznaczonych do realizacji celów publicznych, ponadlokalnych i lokalnych obejmujących m.in.:
  - a) tereny usług publicznych i ich koncentracji,
  - b) tereny ulic, placów i dróg publicznych oraz urządzeń obsługi ruchu,
  - c) tereny urządzeń infrastruktury technicznej oraz zasady obsługi ze szczególnym uwzględnieniem wyposażenia w urządzenia do odprowadzania i oczyszczania ścieków.
- 2) granic i zasad zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie ze względów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- 3) zasad i warunków podziału terenów na działki budowlane,
- 4) lokalnych warunków, zasad i standardów kształtowania zabudowy oraz urządzania terenu, ze szczególnym uwzględnieniem:
  - a) zasad regulacji architektonicznych form budynków, z zachowaniem regionalno-historycznej skali, charakteru zabudowy,
  - b) w przypadku istniejących obiektów dysharmonizujących w stosunku do otoczenia - zasad ich przekształcania i rehabilitacji,
  - c) zasad kształtowania zieleni w obrębie strefy osadniczej i rolnej obejmującej strefę osadniczą z uwzględnieniem ciągów ekologicznych rozcinających zespoły zabudowy
  - d) warunków jakie powinny być spełnione w dopuszczalnej działalności gospodarczej.